

Täysistunto

Tiistai 17.3.2026 klo 14.00—19.39

4. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2027

Valtioneuvoston selonteko VNS 13/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokunnalle, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Puolustusministeri Antti Häkkäsen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Nyt ministeri Häkkänen, olkaapa hyvä.

Keskustelu

14.01 **Puolustusministeri Antti Häkkänen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, hyvä eduskunta! Eduskunnalle annetun selonteon pohjalta kuullaan eduskuntaa koskien Puolustusvoimien osallistumista Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2027.

Arvoisa puhemies! Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Näiden tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä sekä liittolaisten keskinäistä solidaarisuutta, jaettava vastuunkantoa ja yhtenäisyyttä. Pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla.

Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos ovat korostaneet Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan jäsenmaissa. Naton rauhan ajan tehtäviä toteutetaan eteenyönnetyillä maavoimajoukoilla, pysyvillä merivoimaosastoilla, ilmavalvonnan päivyystoiminnalla, rauhan ajan tehostetulla ilmapuolustuksella, Naton nopean toiminnan joukoilla sekä erillisillä valvonta- ja valmiustoimilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Arvoisa puhemies! Viime vuonna osallistuimme ilmavalvonnan päivystystoimintaan Islannissa ja pysyvien merivoimaosastojen toimintaan Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Kuluvan vuoden aikana jatkamme osallistumista merivoimaosastojen toimintaan.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut osa normaalia Puolustusvoimiemme toimintaa. Osallistuminen näihin tehtäviin on tuonut Puolustusvoimille konkreettista kokemusta toiminnasta Nato-operaatioissa, kehittänyt suorituskykyjämme ja edistänyt Suomen Nato-integraatiota. Osallistuminen on myös tiivistänyt Suomen liittolaissuhteita useiden maiden kanssa.

Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin kuuluu liittolaisten toimintaan ja on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteesta ja puolustuksesta. Tehtäviin osallistuminen on osa liittokunnan taakanjakoa, ja on erittäin tärkeää osoittaa sitoutumista Euroopan pelotteen ja puolustuksen vahvistamiseen myös transatlanttisten suhteiden vahvistamisen näkökulmasta.

Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin lähialueemme turvallisuudesta. Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin yhdellä Katanpää-luokan aluksella enintään kuuden kuukauden ajan vuoden 2027 aikana. Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua myös pysyvän laivasto-osaston tehtäviin henkilöstöllä sekä mahdollisesti yhdellä Hamina-luokan aluksella enintään kuukauden ajan vuoden 2027 aikana. Mahdollisella Hamina-luokan aluksen osallistumisella varaudutaan Naton mahdollisiin päätöksiin yllättäviin turvallisuusuuhkiin vastaamisesta SN-MG1-alusosastolla, kuten erillisenä valvonta- ja valmiustoimena tällä hetkellä toteutettu Baltic Sentry. Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää joukko pois tehtävästä, mikäli kansallisen puolustuksen kehitysnäkymä sitä edellyttäisi.

Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2027. Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana sekä Suomen rooli Naton alueellisessa suunnittelussa muodostavat asetelman, jossa on tarkoituksenmukaista keskittää Maavoimien toiminta Suomen omalle alueelle. Esimerkkeinä tästä ovat Suomeen hiljattain perustettu maavoimajohtoporras sekä turvallisuustilanteen mukaan skaalattava eteentyönnetty Naton maavoimajoukko pohjoiseen.

Myöskään ilmapuolustuksen ennalta suunniteltuihin valmiusvuoroihin muissa liittolaismaissa ei ole tässä vaiheessa suunniteltu osallistumista vuodelle 2027. F-35-käyttöönotto-projektin käynnistyminen ja eteneminen määrittävät, milloin Ilmavoimien on mahdollista tähän toimintaan tulevaisuudessa osallistua.

Arvoisa puhemies! Toimintaan Naton pysyvissä merivoimaosastoissa ei kohdistu normaaliin kansainväliseen harjoitustoimintaan tai kansalliseen alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen tehtäviin verrattuna poikkeavia uhkia. Suora sotilaallinen uhka Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla arvioidaan tällä hetkellä matalaksi. Lännen sotilaallinen läsnäolo ja aktiivisuus vetävät puoleensa Venäjän vastatoimia. Muutokset turvallisuustilanteessa ovat kuitenkin mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyvässä turvallisuustilanteessa suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan voida sulkea pois.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Arvoisa puhemies, hyvä eduskunta! Naton pysyvien laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtävät sisältävät tällä hetkellä tavanomaisia rauhan aikaisia alusten toimia, joilla Nato osoittaa yhtäältä sotilaallista valmiuttaan, lisää pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan. Ne ovat kuitenkin Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin Naton tehtäviin, mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille ja sotilaille osana Naton pysyviä laivasto- ja miinantorjuntaosastoja suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissain olosuhteissa muuttua tilanteen niin vaatiessa. Valtioneuvosto kuulee näin ollen eduskuntaa antamalla sille asiasta selonteon.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään ryhmäpuheenvuoroihin. — Kokoomuksen ryhmän edustajana edustaja Kiuru, Pauli.

14.08 Pauli Kiuru kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, hyvät kansanedustajat! Käsittelemme tänään valtioneuvoston selontekoa Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2027.

On hyvä aloittaa muutamalla sanalla itse selontekomenettelystä: Selonteko on väline, jolla hallitus tuo eduskunnan käsittelyyn ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittäviä kysymyksiä. Sen kautta varmistetaan myös eduskunnan tiedonsaantioikeus ja mahdollisuus arvioida Suomen toimintaa osana liittokunnan yhteistä puolustusta. Turvallisuuspolitiikka kuuluu koko eduskunnalle.

Arvoisa puhemies! Naton rauhan ajan tehtävien keskeinen tarkoitus on pelotteen ylläpito. Sitä ylläpidetään kansallisella ja liittokunnan tasolla. Liittolaisten kanssa säännöllisesti harjoitteleamalla osoitamme, että olemme valmiita puolustamaan jokaisen jäsenmaan jokaista neliometriä ja jokaista asukasta. Yhteiset suorituskykymme maalla, merellä ja ilmassa tekevät liittokunnan pelotteesta uskottavan. Perimmäinen tavoitteemme on rauhan säilyttäminen. Yhteinen harjoittelu varmistaa, että yhteistyö toimii myös mahdollisessa kriisitilanteessa.

Puhemies! Suomen osallistuminen vuonna 2027 keskittyy erityisesti merivoimien tehtäviin. Suomi osallistuu Naton pysyvien laivasto-osastojen ja miinantorjuntaosastojen toimintaan. Näillä osastoilla on keskeinen rooli liittokunnan merellisessä valmiudessa ja valvonnassa. Tämä on luontevaa Suomelle, jolle Itämeren alue on strategisesti keskeinen.

Itämeren turvallisuusympäristö on viime vuosina muuttunut. Venäjän toiminta, hybridi-vaikuttaminen ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat riskit korostavat liittolaisten välisen yhteistyön merkitystä. Suomi on tässä yhteistyössä aktiivinen toimija.

Suomella on Naton itäisen sivustan maana myös erityinen rooli. Suomen alue on keskeinen osa liittokunnan puolustussuunnittelua, minkä vuoksi maavoimien ja ilmapuolustuksen toiminta painottuu omaan alueeseemme ja sen puolustamiseen. Suomeen on jo perustettu Naton maavoimajohtoporras, ja Suomen alueella tapahtuva harjoittelu tukee koko liittokunnan puolustusta. Tämä on tärkeä viesti: Suomi ei ole vain turvallisuuden vastaanottaja, vaan myös sen tuottaja.

Arvoisa puhemies! Keskustelu pelotteesta on viime aikoina noussut esiin myös laajemmin. Turvallisuuspolitiikasta on pystyttävä puhumaan avoimesti ja rauhallisesti. On kuitenkin muistettava turvallisuuspolitiikan perimmäinen tavoite: rauhan säilyttäminen. Meidän tehtävämme on ylläpitää uskottavaa pelotetta ja tarvittaessa myös päivittää lainsäädäntöä sen varmistamiseksi. Kun liittokunta on yhtenäinen, harjoittelee yhdessä ja ylläpitää uskottavaa puolustuskykyä, hyökkäyksen kynnyksensä nousee niin korkeaksi, ettei kukaan sitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

koettele. Rauha säilyy. Turvallisuutta ylläpidetään ihmisiä varten. Tavoitteena on, että suomalaiset voivat elää turvallisessa yhteiskunnassa ja että heidän turvallisuutensa on niin vahva kuin liittokunta parhaimmillaan voi taata.

Arvoisa puhemies! Suomen Nato-jäsenyys merkitsee ennen kaikkea sitä, että emme ole enää yksin. Rauhan ajan tehtävät vahvistavat pelotetta, kehittävät yhteensopivuutta ja osoittavat liittokunnan yhtenäisyyttä. Kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää tärkeänä, että Suomi toimii Nato-jäsenenä aktiivisesti, vastuullisesti, ennakoivasti ja ilman rajoitteita. Yhteinen harjoittelu, yhteinen toiminta ja uskottava pelote ovat paras tae sille, että rauha säilyy. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi perussuomalaisten eduskuntaryhmän edustaja, edustaja Bergbom.

14.13 **Miko Bergbom ps** (ryhmäpuheenvuoro): Kunnioitettu rouva puhemies, arvoisa puolustusministeri, hyvät kansanedustajat sekä Suomen kansa! Puolustusliitto Nato perustuu ajatukseen yhteisestä puolustuksesta. Yhteinen puolustus ja sen uskottava toimeenpääntö eivät synny juhlapuheissa tai paperilla vaan harjoittelulla, joka luo uskottavuutta. Tämä käytännön yhteistyö muodostaa keskeisen osan siitä pelotteesta, jonka varaan liittokunnan turvallisuus ja tulevaisuus rakentuvat.

Suomen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on osa tätä liittokunnan yhteisen puolustuksen kokonaisuutta. Käsiteltävänä olevassa selonteossa tarkastellaan sitä, miten Suomi osallistuu liittokunnan toimintaan vuonna 2027 ja millä tavoin osallistumisemme tukee sekä liittokunnan yhteistä puolustusta että ennen kaikkea Suomen omaa turvallisuutta. Perussuomalaisille on tärkeää, että Suomi toimii Natossa aktiivisena ja oman tonttinsa hoitavana jäsenenä samalla huolehtien siitä, että oman puolustuksemme uskottavuus säilyy kunnossa.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen rooli Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävissä liittyy ennen kaikkea pohjoiseen toimintaympäristöön ja Itämeren alueeseen. Suomi sijaitsee liittokunnan pohjoisella reuna-alueella, jossa arktinen ulottuvuus, Pohjois-Atlantti ja Itämeri kohtaavat. Juuri täällä liittokunnan läsnäolo, yhteinen harjoittelu ja valmiuden ylläpitäminen ovat keskeisessä asemassa.

Itämeri on Suomen talouden ja huoltovarmuuden kannalta elintärkeä, ja valtaosa ulkomaankaupastamme kulkee meritse juuri Itämeren kautta. Samalla alueen turvallisuustilanne on viimeisten vuosien aikana horjunut: Venäjän jo neljättä vuotta käymä hyökkäyssota Ukrainassa muistuttaa meitä siitä, että turvallisuus Euroopassa ei ole itsestäänselvyys. Myös Itämeren alueella on nähty lisääntyneitä sotilaallista aktiivisuutta, kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvia sabotaaseja sekä Venäjän varjolaivaston toimintaa, joka on lisännyt epävarmuutta alueen turvallisuustilanteesta. Tässä tilanteessa yhteistyö Nato-liittolaisemme kanssa vahvistaa alueen vakautta ja parantaa valmiutta toimia yhdessä myös mahdollisissa tulevilla kriisitilanteissa.

Arvoisa rouva puhemies! Tulevana vuonna Suomen osallistuminen liittokunnan rauhan ajan tehtäviin painottuu ennen kaikkea merelliseen toimintaympäristöön. Suomalaiset alukset toimivat Naton pysyvissä merivoimaosastoissa sekä miinantorjuntaosastoissa ja osallistuvat merellisen tilannekuvan ylläpitämiseen sekä yhteiseen harjoitteluun ensisijaisesti Itämeren alueella. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että suomalaiset joukot ovat mukana ylläpitämässä Itämeren ja pohjoisen Euroopan turvallisuutta sekä sotilaallista val-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

miutta. Samalla Puolustusvoimat vahvistaa omaa osaamistaan ja kykyään toimia osana liittokunnan puolustusta.

Arvoisa puhemies! Natosta puhuttaessa on tärkeä pitää mielessä Suomen puolustuksen keskeinen perusta. Suomen turvallisuus rakentuu ennen kaikkea omalle puolustuskyvyllle: yleiselle asevelvollisuudelle, vahvalle reserville ja korkealle maanpuolustustahdolle. Nato-jäsenyys täydentää tätä kokonaisuutta mutta ei korvaa sitä.

Me perussuomalaiset katsomme, että Suomen Nato-politiikan tulee rakentua selkeästi Suomen kansallisen edun pohjalle. Suomen osallistumisen liittokunnan yhteisiin tehtäviin tulee vahvistaa sekä liittokunnan että Suomen yhteistä puolustusta ja omaa turvallisuutta. Suomi on Natossa jäsenmaa, joka kantaa oman vastuunsa kuitenkin huolehtien ensisijaisesti omasta alueestaan. Osallistumalla liittokunnan yhteisiin tehtäviin Suomi vahvistaa sekä omaa turvallisuuttaan että liittokunnan yhteistä puolustusta. Kysymys: jos emme osallistuisi, miten me voisimme odottaa muilta hädän hetkellä apua?

Suomelle on tärkeää olla Natossa luotettava toimija. Samalla on huolehdittava siitä, että kaikki toiminta, johon Suomi osallistuu, tukee myös meidän oman puolustuskyvyn kehittämistä ja Suomen ja suomalaisten turvallisuutta pitkällä aikavälillä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Kokko.

14.17 **Jani Kokko sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turvallisuuspoliittinen tilanne Euroopassa ja maailmalla ei ota helpottuakseen, päinvastoin. Vuonna 2014 Venäjä käynnisti sodan Ukrainaa vastaan laajentaen sitä neljä vuotta sitten täysimittaiseksi hyökkäyssodaksi. Nyt sota raivoaa avoimenaan myös Lähi-idässä. Kun turvallisuus Euroopassa ja maailmalla horjuu, on arvokas hetki keskustella tässä salissa tänään siitä, miten Suomi antaa jälleen panostansa yhteisen turvallisuutemme puolesta yhdessä liittolaistemme kanssa.

Turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos korostaa entisestään Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Nämä tehtävät ovat tärkeä osa sitä perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan koko liittokunnan alueella. Osoitamme näin paitsi keskinäistä solidaarisuutta sekä jaettua vastuunkantoa ja yhtenäisyyttä myös erityisesti valmiutta ja vahvaa puolustuskykyä.

Kuten tämänkin selonteon käsittelyn yhteydessä voimme todeta, Suomi on vahvasti sitoutunut liittokuntamme yhteiseen toimintaan ja tavoitteisiin. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteista ja puolustuksesta 360 asteen ajattelutavan mukaisesti koko liittokunnan alueella.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos on korostanut myös Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty juuri itäisen sivustan jäsenmaissa. Suomen varsinainen osallistuminen käynnistyi vuonna 2024, jolloin Puolustusvoimat lähetti aluksen Naton miinantorjuntaosastoon Itämerelle sekä hävittäjäosaston Naton air shielding -tehtävään. Vuoden 25 aikana Puolustusvoimat on osallistunut Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan Islannissa ja pysyvien merivoimaosastojen toimintaan Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Kuluvan vuoden osalta Puolustusvoimat jatkaa osallistumista merivoimaosastojen toimintaan, ja myös vuonna 27 Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua pysyvän laivasto-osaston sekä pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin Naton merelli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

sellä vastuualueella. Kuten selonteossa todetaan, osallistuminen vuonna 27 jatkaisi edeltävien vuosien osallistumista Naton pysyvien merivoimaosastojen toimintaan ja osoittaisi näin Suomen pitkäjänteisen sitoutumisen liittokunnan yhteisiin toimiin lähialueellamme turvallisuuden vahvistamiseksi sekä toisi esiin Suomen aloitteellista roolia Itämeren alueen turvallisuuden takaamisessa.

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävistä on tullut osa Puolustusvoimien normaalia toimintaa, jota tulemme jatkamaan vuosittain tästäkin eteenpäin. Suomi antaa osaamistaan ja kyvykkyyksiään liittokunnan yhteiseen käyttöön, ja samalla saamme arvokasta kokemusta puolustuksen ja pelotteen suunnittelusta, ylläpitämisestä ja käyttämisestä. Tulevia vuosia ja vuosikymmeniä silmällä pitäen olisi meidän hyvä myös keskustella niistä osaamistarpeista, joita Puolustusvoimat tarvitsee liittokunnan yhteistyön puitteissa jatkossa. Liittokunnan integraation ja yhteistyön syventäminen vaatii myös henkilöstömme osaamisen määrätietoista kehittämistä. Tämä kehittämistyö vie aikaa, joten on syytä nostaa keskusteluun se, miten näihin tarpeisiin tullaan vastaamaan.

Arvoisa puhemies! Kuten tänään ja jo moneen kertaan aiemminkin vastaavia selontekoa käsiteltäessä on todettu, Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävä on tärkeä mutta jo normaali osa puolustusvoimiemme toimintaa. Siksi tämänkaltainen selontekomenettely on sangen raskas tapa käsitellä näitä toimintoja, vaikka asiasta sinänsä onkin tällaisena aikana arvokasta keskustella. [Timo Heinonen: Oikein!] Kuitenkin tämänkaltainen selontekomenettely on perintö ajalta, jolloin Suomi ei ollut vielä sotilaallisesti liittoutunut ja Naton jäsenmaa. Tulevaisuudessa tätä menettelyä voitaisiin yhdessä harkita kevennettäväksi tarkastelemalla selontekomenettelyä edellyttävää lainsäädäntöämme ja sen soveltamista.

Nyt kuitenkin olemme tässä keskustelemassa Suomen tavoitteista ja roolista Naton yhteisessä puolustuksessa tämän selonteon puitteissa. Kuten selonteko osoittaa, Suomi on vahvasti sitoutunut Naton rauhan ajan yhteisiin tehtäviin. Osallistumisella osoitamme konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen Naton strategisen konseptin ja sen eri uhkakuvat huomioivan 360 asteen ajattelutavan mukaisesti. Suomi on liittokunnassa turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja. [Pauli Kiuru: Hyvä! — Timo Heinonen: Hyvä demarilinjaus, olisi kuunnellut pidempäänkin!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi keskustan eduskuntaryhmä ja edustaja Kettunen.

14.22 **Tuomas Kettunen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Kunnioitettu rouva puhemies! Ihan ensimmäiseksi kiitoksia puolustusministeri Häkkäselle tästä valtioneuvoston selonteosta. — Suomi on ollut pian kolme vuotta puolustusliiton jäsenenä. Liityimme Naton jäseneksi täysin oikeuksin ja velvollisuuksin. Suomi on kantanut vastuunsa liittokunnassa osallistumalla säännöllisesti rauhan ajan tehtäviin. Tehtäviin osallistuminen vahvistaa liittokunnan yhtenäisyyttä sekä pelotetta ja puolustusta koko euroatlanttisella alueella.

Suomi tarkastelee Naton puolustusta 360 asteen näkökulmasta. Osallistuimme vuonna 2024 hävittäjäosaston tehtävään Romaniassa, Bulgariassa ja Mustallamerellä. Vuotta myöhemmin olimme mukana Naton ilmavalvonnan päivystystoiminnassa Islannissa. Suomen toimintaprofiiliin sopii tässä ajassa erityisesti lähiympäristömme turvallisuuden ja vakauden vahvistaminen. Tänä vuonna olemme osallistuneet merivoimien tehtäviin Itämerellä. Itämeren turvallisuusympäristö on jatkunut jännitteisenä. Keskustan eduskuntaryhmä pitää perusteltuna Suomen osallistumista rauhan ajan tehtäviin Naton merellisellä vas-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

tuualueella myös ensi vuoden aikana. Yhteisten tehtävien merkitys on korostunut turvallisuus-tilanteen muutoksen myötä. Siksi Naton läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan maissa. Suomi on vastannut turvallisuusympäristönsä muutokseen ja huolehtinut puolustuksensa resursseista.

Puolustuksen lisäksi vahvempaa poliittista tahtotilaa ja ennen kaikkea konkreettisia päätöksiä tarvitaan Itä-Suomen elinvoiman vahvistamiseen, [Timo Suhonen: Oikein!] nimittäin elinvoimainen ja asuttu Itä-Suomi vahvistaa koko Suomen turvallisuutta. Asuttu raja on turvallinen raja — asuttu raja on turvallinen raja.

Rauhan ajan tehtävien lisäksi yhteistoiminta Naton kanssa syvenee monella tavalla. Naton maavoimien johtoporras on aloittanut toimintansa päämajakaupunki Mikkeliissä. Pohjoisessa Rovaniemellä ja Sodankylässä toimivat useista liittolaismaista tulevat FLF-joukot, jotka ovat rauhan ajan valmiusjoukkoja. Joukkojen kehysvaltiona toimii Ruotsi, jonka kanssa yhteistoiminta syvenyy edelleen. Tietoliikenne- ja tietojärjestelmäpalveluja tuottava Naton johtamisjärjestelmäyksikkö perustetaan Riihimäelle. [Timo Heinonen: Se oli oikea päätös!]

Arvoisa puhemies! Keskusta pitää tärkeänä, että isoja ulko- ja turvallisuuspoliittisia linjauksia valmistellaan parlamentaarisesti yli hallitus—oppositio-rajojen ja niistä päätetään mahdollisimman laajalla yksimielisyydellä. Pienen kansan voimavara on yhtenäisyys ja korkea maanpuolustustahto. Keskusta perehtyy huolellisesti ydinenergialain ja rikoslain muutoksiin ja tekee johtopäätökset, jotka vahvistavat maamme turvallisuutta. Suomen turvallisuus perustuu vahvaan kansalliseen puolustukseen osana liittokunnan yhteistä puolustusta ja pelotetta, yleiseen asevelvollisuuteen, koulutettuun reserviin ja koko maan puolustamisen periaatteeseen. Näistä keskusta pitää kiinni.

Rouva puhemies! Suomi kantaa vastuunsa oman alueensa turvallisuudesta ja liittokunnan yhteisistä tehtävistä ja velvoitteista. [Timo Heinonen: Se oli hyvä puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Pitko, olkaa hyvä.

14.27 Jenni Pitko vihr (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tärkeä osa liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta. Kun liittolaiset osallistuvat aktiivisesti yhteisiin tehtäviin, se viestii Naton yhtenäisyydestä. Juuri vahvalla ja uskottavalla pelotteella pyritään turvaamaan rauha ja varmistamaan, ettei Suomeen tai muihin liittolaisiin koskaan hyökätä.

Suomen etu on vahva ja yhtenäinen Nato, joka puolustaa jäsenmaidensa yhteisiä arvoja: demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota. Osallistumalla rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin Suomi tukee liittokunnan tavoitetta vahvistaa toimintaympäristön turvallisuutta ja kykyä toimia yhdessä koko liittokunnan alueella.

Venäjän laitton ja raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta pysyvästi. Se on myös lisännyt Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Tässä tilanteessa on tärkeää, että liittokunnan jäsenmaat kantavat vastuuta yhteisestä turvallisuudesta ja osallistuvat yhteisiin tehtäviin.

Samalla on tärkeää, että tehtävistä saatuja kokemuksia arvioidaan huolellisesti. Nato-jäsenyys on aktiivinen prosessi, ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme arkea, ja siinäkin on pyrittävä oppimaan ja kehittymään. Jokainen osallistumiskierros tarjoaa arvokasta oppia sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

tä, miten voimme kehittää omaa toimintaamme ja yhteensopivuuttamme liittolaisten kanssa.

Arvoisa puhemies! Pidän tärkeänä, että Suomen puolustus- ja turvallisuuspolitiikasta käydään avointa ja laajaa parlamentaarista keskustelua. Nato-jäsenyys on Suomelle vielä suhteellisen uusi tilanne, ja siksi on tärkeää, että päätöksentekoa tukee avoin keskustelu niin eduskunnassa kuin laajemminkin yhteiskunnassa. Tilaa pitää olla myös kriittiselle ja analyttiselle keskustelulle. Se vahvistaa kansalaisten luottamusta ja ylläpitää vahvaa maanpuolustustahtoa.

Suomen liittyminen Nato-liittokunnan jäseneksi tapahtui suomalaisten laajalla tuella ja vankan enemmistön turvin. Samoin puolustusyhteistyön vahvistaminen Yhdysvaltojen kanssa DCA-sopimuksen turvin tapahtui melko yksimielisesti. Mutta kun puhumme arktisesta alueesta, tulisi mukana olla myös alkuperäiskansa saamelaiset. Arktisella alueella tapahtuvalla harjoittelulla ja varautumisella on suuria vaikutuksia saamelaiskulttuuriin, perinteisiin elinkeinoihin ja saamelaisten oikeuksien toteutumiseen Suomessa.

Saamelaisten osallistumista Nato- ja DCA-prosesseihin on kuitenkin laiminlyöty, valitettavasti. Tästä kertovat saamelaisten totuus- ja sovintokomission johtopäätökset, jotka viime joulukuussa pääministerille luovutettiin. Monista erityisesti DCA-sopimuksen yksityiskohdista saamelaiset saivat kuulla median kautta, eikä saamelaiskäräjiä konsultoitu saamelaisaluetta koskevista järjestelyistä, kuten Ivalon kasarmialueiden kuulumisesta DCA-sopimuksen piiriin. Neuvotteluvollisuuden laiminlyöminen saamelaiskäräjien kanssa oli vastoin saamelaiskäräjälakia, alkuperäiskansan perusoikeuksia ja kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia. Saamelaiskäräjien ainoa mahdollisuus osallistua oli oma-aloitteisen ulkoasianvaliokunnalle jätetyn lausunnon muodossa. Todellista neuvottelemista ei ollut.

Totuus- ja sovintokomission toimenpidesuosituksissa esitetään, että valtion tulee laatia yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa selkeät ohjeet siitä, miten saamelaisten oikeudet otetaan huomioon puolustuspolitiikkaan liittyvien päätösten ja toimenpiteiden yhteydessä. Samoin Suomen toivotaan edistävän alkuperäiskansaoikeuksien yhtäläistä huomioon ottamista Pohjoismaiden maanpuolustustoiminnassa. Erityisesti Lapissa tapahtuvan harjoitustoiminnan ja puolustusyhteistyön lisääntyessä neuvotteluvaihtoehtojen oikea-aikaisen toteutumisen merkitys korostuu.

Arvoisa puhemies! Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut, ja samalla aikaisempien kumppanuussuhteiden luotettavuus on horjunut. Vakiintunut maailmanjärjestys on kriisissä. Tässä tilanteessa eurooppalaisilta mailta odotetaan entistä vahvempaa vastuunkantoa. Ukrainan tukeminen ja eurooppalaisen puolustuskyvyn vahvistaminen ovat tässä keskeisiä kysymyksiä. Euroopan rauhan ja turvallisuuden takaamiseksi tarvitsemme liittokunnalle ja erityisesti sen eurooppalaisille jäsenille yhteisen tilannekuvan ja kyvyn toimia yhdessä.

Suomen aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tässä tilanteessa perusteltua. Vihreä eduskuntaryhmä pitää tärkeänä, että Suomi on rakentamassa vahvaa, yhtenäistä ja arvoihinsa sitoutunutta liittokuntaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmä, edustaja Honkasalo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

14.32 **Veronika Honkasalo vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi osallistui vuonna 2024 ensimmäisen kerran Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin, ja vuonna 2027 osallistumista on tarkoitus edelleen jatkaa. Eduskuntaa on kuultu selontekomenettelyllä alusta asti, kuten pitääkin. On tärkeää, että eduskuntaa kuullaan asian suhteen ja sen vaikutusmahdollisuudet turvataan. Selonteon mukaan Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Venäjän laitton hyökkäyssota ja sen seurauksena Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos on kasvattanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Lähes kaikki Naton jäsenmaat myös osallistuvat rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin joko pysyvällä kontribuutiolla tai säännöllisellä rotaatiolla.

Arvoisa puhemies! Kun ulkoasiainvaliokunta ensimmäistä kertaa käsitteli Puolustusvoimien osallistumista vuoden 2024 Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin, totesi ulkoasiainvaliokunta mietinnössään seuraavaa: ”Valiokunta toteaa, että vaikka ennakkoon tehtävistä tehty uhka-arvio on matala, voi tilanne muuttua nykyisessä turvallisuusympäristössä nopeasti. Riskittömiä tehtävät eivät ole. Mikäli uhka-arvio tehtävien suorittamisen suhteen merkittävästi muuttuu, pyytää valiokunta valtioneuvostoa informoimaan eduskuntaa tästä asianmukaisesti.” Lisäksi ulkoasiainvaliokunta totesi: ”Valiokunta pitää puolustusvaliokunnan tavoin tärkeänä sitä, että näiden tehtävien päättyessä on hyvä arvioida saatuja kokemuksia ennen kuin seuraavasta osallistumiskierroksesta tehdään päätöksiä.” Nämä ovat vasemmistoliiton mielestä keskeisiä asioita myös päätettäessä Suomen osallistumisesta vuoden 2027 tehtäviin.

Arvoisa puhemies! On arvokasta, että eduskunnassa käydään myös avointa keskustelua siitä, millainen Nato-maa Suomesta on kehittymässä. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä on tärkeää, että Suomi Nato-jäsenenä jatkaa laajaan turvallisuuskäsitykseen ja ihmisoikeuksiin perustuvaa ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa ja toimii aktiivisena rauhanvälittäjänä ja ydinaseriisunnan edistäjänä maailmalla. Ydinaserajoitteiden purkaminen on täysin hallituksen poliittinen linjaus, jolla ei ole mitään todellisia Nato-integraation edellyttämiä lainsäädännön uudistamisen tarpeita. Nato-jäsenyys ei edellytä Suomelta muutoksia ydinenergialakiin. Suomen on oltava ydinaseeton. Ydinaserajoitusten purkaminen ei lisää Suomen turvallisuutta, ja se antaisi aivan väärän signaalin tässä maailmantilanteessa. Rauhaa ei edistetä lisäämällä ydinaseita vaan vähentämällä niitä.

Arvoisa puhemies! Lisäksi arktiseen alueeseen on myös Naton toiminnan osalta kiinnitettävä huomiota muutenkin kuin pelkästään sotilaallisesta näkökulmasta. Suomen on Natossa aktiivisesti edistettävä sitä, että kaiken toiminnan arktisella alueella tulee perustua luonnon kantokykyyn, ilmaston suojelemiseen ja kestäväen kehityksen periaatteisiin sekä alkuperäiskansojen oikeuksien kunnioittamiseen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi ruotsalainen eduskuntaryhmä, edustaja Norrback.

14.36 **Anders Norrback r** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen osallistumisesta Naton rauhan ajan tehtäviin on tullut vakiintunut ja luonnollinen osa Suomen toimintaa Natossa. Euroopan turvallisuusympäristön heikentyminen korostaa näiden tehtävien tärkeyttä. Nato ylläpitää pelotevaikutustaan ja toimintakykyään harjoitusten, läsnäolon ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

yhteisten operaatioiden avulla. On tärkeää, että Suomi uutena jäsenvaltiona osallistuu aktiivisesti ja määrätietoisesti tähän toimintaan.

Ärade talman! Det konstateras ofta att Finland är en ö. Det är ett aktuellt påstående också när vi talar om Finlands försvar och försörjningsberedskap. Därför har marinen en särskild betydelse. Vi ser det som speciellt viktigt att Finland deltar i de stående marina styrkorna, både flottstyrkan SNMG1 och minröjningsstyrkan SNMCMG1. Kunskap och ett finslipat samarbete stärker säkerheten i vårt närområde.

Östersjöområdet har under de senaste åren blivit föremål för ökad hybridaktivitet och risker kopplade till den så kallade skuggflottan. Behovet av att skydda kritisk infrastruktur, att stärka övervakning och att stärka sjöfartsskydd är större än på länge. Vi stöder därför varmt att Finland bär sitt ansvar genom att bidra med både fartyg och personal till Natos marina närvaro. Vi visar också att Finland är en aktiv aktör som inte bara tar emot säkerhet, utan också producerar säkerhet för hela alliansen.

Arvoisa puhemies! Kuten selonteossa todetaan, Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa. Eräs Naton perusajatuksista on 360 asteen lähestymistapa, jossa kaikki liittolaiset edistävät koko euroatlanttisen alueen turvallisuutta. Viime kuukaudet ovat kuitenkin varjostaneet transatlanttisia suhteita. Suomi työskentelee jatkosakin vahvojen transatlanttisten suhteiden puolesta ja pyrkii siihen, että luottamuksesta ja molemminpuolisesta tuesta tulisi taas itsestään selviä asioita.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton harjoituksiin ja tehtäviin vahvistaa myös maamme omia Puolustusvoimia. Se, että suomalaisjoukot toimivat Naton komentoketjussa Naton johdossa, antaa meille sellaista kokemusta, joka suoraan vahvistaa kansallista puolustuskykyämme. Osallistuminen parantaa operatiivista kyvykkyyyttämme ja ymmärrystämme monikansallisista prosesseista ja syventää integroitumistamme tähän puolustusyhteistyöhön, joka on nyt turvallisuuspolitiikkamme perusta. Suomen asiantuntemus erityisesti miinanraivauksessa ja vaativissa pohjoisissa oloissa toimimisessa on terveellut lisää Naton suorituskykyyn.

Ärade talman! Vi har tyvärr alla varit tvungna att medge att vi lever i en värld där säkerhetsläget snabbt förändras. Redogörelsen är tydlig med att det inte finns ett direkt hot mot Natos marina styrkor. Samtidigt är det nödvändigt att det finns flexibilitet och framförhållning i det som Finland och Nato gör. De trupper som Finland nu bidrar med leds av Nato och enligt redogörelsen står de vid behov till förfogande för alla Natos uppgifter, inklusive Natos snabbinsatsstyrkor. Genom att vara beredda på olika situationer tillsammans med de andra Natoländerna upprätthåller vi den avskräckning och trygghet som vår tid kräver.

Det är viktigt att det finns beredskap att agera, både nationellt och internationellt. Men lika viktigt är det att Finland aktivt arbetar på olika nivåer för att kriget i Ukraina en dag tar slut och att Europa och världen kan tro på en framtid utan krig. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, edustaja Östman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

14.40 **Peter Östman kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2027 on tiivis ja selkeä — kiitos hyvin tehdystä selonteosta.

Selonteossa käsiteltävät toimet ovat pieni osa siitä laajasta yhteistyöstä, jota Suomen ja Naton välillä tehdään. Kyse on nimenomaan rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävistä, joissa Suomi kantaa vastuunsa puolustusliiton jäsenenä. Tämä toiminta tukee sekä liittokunnan että Suomen etuja.

Maailmanpolitiikan rajut muutokset ja erityisesti USA:n muuttunut asema vaikuttavat merkittävästi Suomen Nato-suhteeseen. Eurooppalaiset Nato-maat joutuvat panostamaan entistä enemmän omaan puolustukseensa ja ottamaan suuremman vastuun Euroopan puolustuksesta, ja tähän edellyttää merkittäviä lisäpanostuksia puolustusmenoihin. Suomen on ensisijaisesti itse kannettava vastuu omasta puolustuksestaan. Emme voi tuudittautua siihen, että pelkkä Nato-jäsenyys olisi turva sodan syttyessä. Yhteistyötä naapurimaiden, Ruotsin, Norjan ja Tanskan, kanssa on edelleen lisättävä. Yhdessä muodostamme vahvan toimijan Naton sisällä.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen seurauksena muuttunut Euroopan turvallisuustilanne ovat korostaneet Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä. Naton läsnäoloa itäisen sivustan jäsenmaissa on lisätty, ja pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla.

Vuonna 27 Naton rauhan ajan tehtäviä toteutetaan eteenyönnettyillä maavoimajoukoilla, pysyvillä merivoimaosastoilla, ilmavalvonnan päivystystoiminnalla, tehostetulla ilma- puolustuksella, Naton nopean toiminnan joukoilla sekä erillisillä valvonta- ja valmiustoukilla. Näihin tehtäviin osoitetut joukot toimivat suoraan Naton johdossa.

Venäjän hyökättyä Ukrainaan neljä vuotta sitten jännitteet Itämeren alueella ovat kasvanneet merkittävästi. Venäjän varjolaivaston toiminta ja merikaapeleihin kohdistuneet toimet aiheuttavat merkittävän uhan Itämeren rantavaltioille. Venäjän vihamielisten toimien arvioidaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Tarve vastatoimille erityisesti kriittisen infrastruktuurin turvaamiseksi Suomen lähialueilla korostuu jatkossakin.

Arvoisa puhemies! Naton pysyvät merivoimaosastot muodostavat liittokunnan merellisten suorituskykyjen ytimen. Ne mahdollistavat jatkuvan, uskottavan ja joustavan kyvykkyyden, joka on nopeasti otettavissa käyttöön kriisitilanteissa ja jännitteiden kasvaessa. Osallistuminen laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtäviin Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin lähialueemme turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Vaikka suora sotilaallinen uhka Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla arvioidaan tällä hetkellä suhteellisen matalaksi, turvallisuustilanne voi muuttua nopeasti. Kiristyvässä tilanteessa suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan ei voida poissulkea. Naton laivasto- ja miinantorjuntaosastojen tehtävät ovat pääosin tavanomaisia rauhan ajan toimia, joilla Nato osoittaa sotilaallista valmiuttaan, vahvistaa pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan. Laivasto-osastot ovat kuitenkin Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä kaikkiin liittokunnan tehtäviin, mukaan lukien nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille ja sotilaille suunnitellut tehtävät voivat tilanteen muuttuessa laajentua.

Arvoisa puhemies! Siksi onkin tärkeää, että Puolustusvoimat arvioi osallistumiseen vaikuttavia tekijöitä huolellisesti ennen mahdollista osallistumisajankohtaa, ja näissä arvioinneissa tulee huomioida myös osallistumisen ulko- ja turvallisuuspoliittinen merkitys. [Timo Heinonen: Hyvä!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Otetaan tähän väliin nyt debatti. Elikkä ne henkilöt, jotka haluavat käyttää vastauspuheenvuoron, nousevat seisomaan ja painavat V-painiketta. Myönnän nyt ihan ensiksi näille ryhmäpuheiden pitäjille, ja sen jälkeen sitten mennään muihin ja yritetään, että kaikki saavat puheenvuoron. — Sieltä ensimmäisenä, samassa järjestyksessä, edustaja Kiuru, Pauli.

14.46 **Pauli Kiuru kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maailmantilanne on todellakin melkoisessa murroksessa, ja tuntuu, että koko ajan tulee uusia kriisejä. Tämä Iranin tilanne on nyt tämä tuorein tapahtuma, ja Trumpilta on tullut tiettyjä toiveita ja avauksia Naton suuntaan, ja siinä yhteydessä tietysti Suomi Naton jäsenmaana on mukana keskustelussa.

Kysymykseni liittyy siihen, miten koette tämän Trumpin aloitteellisuuden Natoon päin. Onko meillä edes teoriassa mahdollisuutta lähettää mitään apua niin kauaksi, ja onko se edes tarpeen, koska Naton operaatiohan tämä ei ole? No, oikeastaan tämä on niin vaativa kysymys, että en tästä edes yritä jatkaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

14.47 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia eduskuntaryhmille ryhmäpuheenvuoroista. On kuitenkin todettava se, että vähän jäi mietittävää, että mihin vasemmistoliitto pyrki omassa ryhmäpuheessaan sillä, että he haluavat virittää tämmöistä ydinasekeskustelua ja provosoida. Muistutan esimerkiksi siitä, että kun vasemmistoliitto oli hallituksessa, niin he olivat liittymässä Natoon ilman mitään tällaisia kirjauksia tai rajoituksia, joissa Suomi suljettaisiin ulos Naton ydinasepuolustuksesta, johon se viime kädessä perustuu. [Pia Lohikoski: Ei tarvinnut, kun se oli laissa!] Tämä vähän tuntuu kummalliselta, että nyt sitten aletaan niin kuin jojottelemaan, että ei me nyt halutakaan ihan täysin osallistua tähän Naton ydinasateenvarjon alle. Eli yritin korostaa puheessani sitä, että tämä turva, mitä Nato meille parhaimmillaan luo, ei synny tyhjiössä, vaan se tuo mukanaan myös vastuun ja sen, että me ollaan osa sitä puolustusta.

Puolustusministeriltä kysyisin: kun muutama vuosi on tätä yhteistä toimintaa toteutettu, niin miten se on teidän näkökulmastanne sujunut? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Kokko.

14.48 **Jani Kokko sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nato on kiistatta modernin aikakauden menestyksekkäin puolustusliitto. 77 vuoden ajan eli koko Naton olemassaolon ajan yksikään valtiollinen toimija ei ole halunnut uhmata Naton päättäväisyyttä puolustaa liittolaisia tai edes testata sitä missään olosuhteissa.

Tämä tahtotila ei kuitenkaan synny tyhjiössä, vaan on hyvä, että Suomi tässä tapauksessa johtaa esimerkillä Natossa, panostaa omaan uskottavaan puolustuskykyyn mutta myös osallistuu aktiivisesti näihin rauhan ajan turvallisuutta vahvistaviin toimiin. Erityisesti nyt ehkä tässä korostuu tämä Itämeren alue, jossa, kuten tiedämme, Venäjän sekä varjolaivaston toiminta että erilaiset hybridioperaatiot haastavat alueen vakautta. On siinä mielessä hyvä, että ne kyvykkyydet, mitä Suomella on nyt mahdollista antaa nimenomaan tämän Itämeren laajemman tilanteen turvaamiseksi, kyetään käyttämään ja sitä kautta vahvistamaan liittolaisten turvallisuutta ja koko liittokunnan pelotetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen.

14.49 **Tuomas Kettunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kiitän myös hyvistä puheenvuoroista, ja kiitän edustaja Pauli Kiurua siitä, että totesitte kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenvuorossa, että turvallisuuspolitiikka kuuluu koko eduskunnalle. Näinhän se on. Ja nämä selonteot ovat merkittäviä papereita, koska siellä on niitä merkittäviä kysymyksiä, joilla linjataan sitten meidän turvallisuuspolitiikkaa ja ulkopolitiikkaa.

Hieman menee, rouva puhemies, tulevaisuuteen: nyt on yksi selonteko, ja eduskunnallehan on tulossa käsittelyyn ajankohtaisselonteko ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon päivittämisestä, ja tässä yhteydessä olisi mahdollisuutta sitten linjata Suomen ydinasepolitiikkaa. Keskustan puheenjohtaja Kaikkonenhan on ehdottanut tällaista yhteistä kirjausta siitä, että Suomeen ei sijoiteta ydinaseita rauhan aikana. Kysyisin puolustusministeriltä: miten suhtaudutte tähän esitykseen, ja onko selonteossa tarkoitus laajemmin arvioida ydinasepolitiikkaa — siis tässä tulevassa selonteossa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pitko.

14.50 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on nyt Natossa, mutta sen ei tarvitse eikä se saisi tarkoittaa sitä, että päätöksiä tehdään hyvin pienen joukon piirissä tai että valmistelua salaillaan. Ydinaseiden sallimiseen Suomen maaperällä tähtäävä lakimuutos rikkoo hyviä periaatteita ja käytäntöjä parlamentaarisesta yhteistyöstä, mutta sen lisäksi, että oppositio on sivuutettu tässä lakimuutoksessa täysin, sivuutettiin myös laajempi yhteiskunnallinen keskustelu, mitä ajattelen, että tämän kokoisissa asioissa olisi hyvä Suomen kaltaisessa demokraattisessa maassa käydä. Ydinaseet ovat vakava ja monimutkainen asia, eikä kukaan varmastikaan voi yksiselitteisesti sanoa, että ne vain lisääisivät tai ne vain vähentäisivät turvallisuutta, vaan niiden vaikutusmekanismit ovat monimutkaisempia. Siksi olisi syytä tällaisessa asiassa kuulla myös laajasti kansalaisyhteiskuntaa ja eri toimijoita turvallisuuden asiantuntijoista rauhantutkijoihin ja kansainvälisen politiikan tutkijoihin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo.

14.51 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Trump on tosiaan vedonnut liittolaisiinsa sotilaallisen avun toimittamiseksi Hormuzinsalmen avaamiseksi. Viime viikonloppuna Trump uhkasi Nato-maita huonolla tulevaisuudella, jos ne eivät auta. [Ben Zyskowitz: Trump on hölmö!] Tämä kaikki siitä huolimatta, että Yhdysvallat aloitti laittoman hyökkäyssotansa Iraniin Israelin kanssa ilman että se olisi sen koommin ilmoittanut siitä liittolaisilleen, hakenut mandaattia YK:lta tai piitannut kansainvälisestä oikeudesta. Nyt liittolaisten pitäisi ilmeisesti siivota karmeaa sotku tilanteesta, jossa Yhdysvallat ei itsekään tunnu tietävän, mikä sen päämäärä ja tavoite ylipäätään tässä operaatiossa on. Kysyisinkin ministeri Häkkäselältä: Mikä Suomen kanta avunpyyntöön on? Miksi Suomen ensimmäinen reaktio oli, että me harkitsemme asiaa? Edustaja Kiuru oli täällä oikeassa, että Naton asia tämä ei ole, enkä näe myöskään järkevänä, ottaen huomioon, mikä meidän geopoliittinen sijainti on, että me osallistuisimme tällaiseen operatioon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Norrback.

14.52 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Tack, ärade talman! Finland är en ö, som vi har konstaterat, och vi är beroende av sjöförbindelser både när det gäller vår exportindustri och import, men också när det gäller vårt försvar.

Siksi, arvoisa puhemies, kysynkin ministeriltä: miten yhteistyö siviilipuolen ja Puolustusvoimien kanssa toimii, kun suunnitellaan nyt eri merireittejä mutta myös sisämaan liikennettä? Puhutaan satamista ja muutenkin väylistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Östman.

14.53 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen viime viikolla julkistamassa lakiesitysluonnoksessa tästä ydinasekiellosta luovuttaisiin tietyissä tilanteissa, jotka liittyvät Suomen puolustukseen tai Naton toimintaan. Suomi ei ole tässä tilanteessa millään tavalla tavoittelemassa ydinaseita omalle alueelleen eikä myöskään suunnittelemassa niiden sijoittamista tänne. Niitä ei myöskään kukaan ole tänne tuomassa.

Tässä muutoksessa on kysymys siitä, että meidän lainsäädännössämme on tällainen ehdoton kieltä, joka juontaa juurensa YYA-aikoihin. Tänä päivänä olemme Naton jäsenmaa. Myöskään muilla Naton jäsenmailla ei ole lainsäädännössään tämältyypisiä rajoittavia kieltoja kuin Suomella on nyt. [Pia Lohikoski: Eihän se näin ole! — Välihuutoja vasemmalta] Siksi on aika purkaa tämä ja tulla samalle viivalle muiden Naton jäsenmaiden kanssa.

Kysyn puolustusministeriltä: eihän tämä lakimuutos tarkoita, niin kuin moni kuvaa sitä, että ydinaseita tulisi Suomen maaperälle per automatik?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

14.54 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liityimme Natoon 4.4.2023 pääministeri Sanna Marinin johdolla. Suomi ei asettanut liittymiselle reunaehtoja. Liityimme mukaan myös ydinasesuunnitteluryhmään, ja olemme ydinasepelotteen piirissä. Nyt on tullut aika purkaa 80-luvun YYA-aikakauden lainsäädäntöä, mitä silloin tehtiin, kun Suomi halusi rauhoitella Neuvostoliittoa. [Kimmo Kiljunen: Ei kun päinvastoin!]

Edustaja Jani Kokko, te puhuitte hyvin ja selkeästi SDP:n linjasta. Voisitteko te nyt selkokielellä kertoa, miten teidän ajattelu eroaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ja nähdäkseni myös keskustan linjasta, jonka mukaan Suomeen ei ydinaseita saisi tuoda tai sijoittaa rauhan aikana?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

14.55 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinonen esitti Kokolle kyllä hyvän kysymyksen, niin että olisi ihan mukavaa, että Kokko vastaisi kysymykseen. — Tässä vihreiden ryhmäpuheenvuorossa edustaja Pitko nosti esiin, että saamelaisten oikeuksia olisi laiminlyöty Nato- ja DCA-prosessissa. Kyllä minun mielestäni aika kevyin perustein tämmöinen väite heitetään täällä salissa. Meillä on Lapis-ta useita kansanedustajia, jotka edustavat sitä pohjoista aluetta siellä. Minun mielestäni on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

hyvä, että näissä turvallisuusasioissa varmaan otetaan myöskin saamelaiset huomioon, mutta ei se voi olla niin, että jos tämä eduskunta päättää jotain, niin tämä eduskunta kävelee saamelaisten ylitse jossakin. Kyllä saamelaiset ovat äänestäneet myöskin eduskuntavaaleissa ja valinneet edustajat tänne, niin että ei meidän kuulu ruveta nyt nöyristelemään tässä asiassa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

14.56 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on erittäin tärkeä asia. Tämä keskustelukin osoittaa sen, kuinka tätä parlamentaarista keskustelua pitää käydä täällä eduskunnassa. Tämä selonteko nyt tässä vaiheessa kuvaa sitä, minkälaisiin harjoituksiin Suomi osallistuu lähitulevaisuudessa. Ehkä tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa on ihan tarpeellistakin, että tällaisia selontekoja tehdään, vaikka tämä vähän raskas menettely onkin. Tavallaan se kertoo muille, missä liikutaan ja missä ollaan mukana. Tässä mielessä se on hyvä.

Tähän, mitä keskustelua tässä käydään tästä ydinasepuolesta, voi sanoa, että kyllä ydinasekysymys on sen mittaluokan kysymys, että kyllä siitä lailla pitäisi säätää ja pitäisi lainsäädännössä määritellä, miten niitä asioita käytetään. Se on tavallaan se iso lähtökohta tässä taustalla, mitä tässä keskustelua käydään.

Arvoisa puhemies! Kysyisin nyt ihan toista asiaa, joka liittyy tähän henkilöstömäärään. Nyt kun tiedetään, että Suomi tarvitsee henkilöstöä lisää, niin kuinka paljon tämä tuo lisää henkilöstömäärää, kun tässä osallistutaan, ja miten siihen on varustauduttu?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen.

14.58 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikaisisin muutamaa täällä annetun huomion. Edustaja Heinonen totesi aikaisemmin tässä vaiheessa, että tämä ydinenergialain 4 § olisi YYA-Suomen pykälä, ja siinä mielessä se pitää paikkansa, että se on vuonna 85 presidentti Mauno Koiviston toimesta käynnistetty prosessi ja vuonna 87 laitettiin laki, ja se liittyy YYA-Suomeen sikäli, niin kuin Koiviston Historian tekijät -kirjasta te näette, että haluttiin eliminoida se mahdollisuus, että YYA-sopimukseen vedoten Neuvostoliitto voisi edellyttää, että Suomea voitaisiin käyttää astinlautana ydinasepolitiikassa. Siinä ei haluttu miellyttää Venäjää, vaan se oli nimenomaan sitä vastaan tehty, ja toisena tietenkin oli, ettemme joudu ensi-iskujen kohteeksi.

Ilman rajoitteita, kuten täällä on moneen kertaan todettu, liityimme Natoon. Yksikään jäseneksi liittyvä maa ei ole asettanut mitään ennakkoehtoja jäsenyydelleen, mutta Naton piirissä on 32 erilaista ydinasepolitiikkaa harjoittavaa maata. Ydinaseiden osalta ei puolustus suunnittelussa aseteta suorituskykytavoitteita yhdellekään Nato-maalle Naton toimesta. [Puhemies koputtaa] Se on aivan erillinen oma lohkonsa, ja siellä on kysymys Yhdysvaltain luomasta pelotteesta ja sen hallinnasta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

14.59 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen puolustus on aina perustunut yhteiseen vahvaan tahtoon puolustaa tätä maata. Se tehtiin josin aikana, kun ei Natosta ollut tietoaakaan. Olimme silloin vielä ehdokasjäsen. Ehkä jon-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

kun mielessä pyöri, että oltaisiin jonain päivänä Nato-jäseniä. Nyt kun olemme Nato-jäseniä, toimimme totta kai heidän harjoituksissaan, niin kuin on hyvä asia toimiakin. On täälläkin nähty eri puolilla Suomea joukkoja harjoituksissa. Hyvä näin.

Tärkeää tässä kuitenkin on pitää mielessä se, että yleinen asevelvollisuus säilyy edelleen, maanpuolustustahto säilyy erittäin hyvänä. Ja se, mikä jää aina liian pienelle huomiolle mielestäni, on se, että meillä valtava määrä eri reserviläisjärjestöjä tekee valtavasti työtä maanpuolustuksen hyväksi. Se on ihan uskomatonta. Missä eri puolilla Suomea kulkee, niin reservin ihmisillä, miehillä ja naisilla, on siellä kaikenlaisia tilaisuuksia ja todella aktiivista toimintaa.

Ministeri Häkkänen varmaan vie tätä edelleen eteenpäin. Hän on toiminut asiassa hyvin, ja toivottavasti sama perinne jatkuu. Toivon myös sitä, että suomalainen yhteisymmärrys asiassa säilyy, koska tässä asiassa tuskin kannattaa kovin paljon riidellä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lindberg.

15.00 **Jarmo Lindberg kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Palaan tähän käsiteltävään selontekoon, jossa esitetään Suomen osallistumista Naton pysyviin merivoimaosastoihin: laivasto-osastoon Hamina-luokan aluksella maksimissaan 40 hengellä kuukaudeksi ja miinantorjuntaosastoon Katanpää-luokan aluksella maksimissaan 50 hengellä kolmeksi kuukaudeksi.

Arvoisa puhemies! Nämä ovat tärkeitä kontribuutioita Naton yhteiseen puolustukseen ja osoittavat, että Suomi on turvallisuuden tuottaja. Mutta minäkin suuntaan kommenttini tuonne edustaja Kokon suuntaan ja viittaan hänen kommenttiinsa siitä, että ovatko nämä nyt sitten tällaisen erillisen selonteon kokoisia asioita — kahden aluksen ja 40—50 henkilön lähettäminen pariin kuukaudeksi — Suomessa, joka on nyt jo kolme vuotta ollut Naton täysjäsen. Tärkeätä on keskustella, mutta tällä hetkellä nämä ovat rutiinotoimintaa Natossa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Koskinen.

15.01 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on laukalle lähtenyt tämä Naton ydinasesuunnittelu- ja -politiikkakysymys. Sille tulee varmaan parempia ajankohtia, ja ehkä faktatkin on sitä ennen tarkistettu.

Mutta puuttuisin tähän, mikä on lähempänä tätä varsinaista asiaa. Naton uskottavuus on kiinni siitä, miten hyvin sen yhteinen toiminta sujuu — niin harjoitukset kuin suunnitteluakin, ja varsinkin Suomelle pienenä ja uutena jäsenmaana on tärkeätä, että saamme myös muita apuun silloin, kun sitä tarvitaan, FLF-joukkojen kehittäminen on tärkeätä ja niin edelleen — mutta nythän on viime kuukausien tilanne ollut se, että tätä Naton uskottavuutta horjuttaa sen tärkeimmän jäsenen, Yhdysvaltojen, politiikan poukkoilevuus. Tämä on nyt toistunut juuri, että Nato-asioissa lähdetään ihan väärälle raiteelle. Grönlannin osalta se keskustelu saatiin viikkojen ja kuukausien väännön jälkeen palaamaan oikealle raiteelle Naton sisällä, mutta nyt on uusia asioita, joissa tämä sama on tullut ilmi, että ei pelata niiden yhteisten sääntöjen mukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Mitä Suomen ja ministereiden tulisi tehdä, [Puhemies koputtaa] jotta tämä saadaan asiallisesti siellä sisällä keskusteltua niin, että palattaisiin normaaliin yhteiseen päätöksentekoon?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

15.03 **Anne Rintamäki ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko linjaa selkeästi ja vastuullisesti Suomen roolia liittolaisena tilanteessa, jossa turvallisuusympäristö Euroopassa on pysyvästi muuttunut. Suomi ei ole enää vain turvan vastaanottaja, vaan myös sen tuottaja. Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 27 on luonnollinen ja johdonmukainen jatkumo jäsenyydellemme. Kyse ei ole pelkästään velvoitteesta, vaan myös vaikuttamisesta. Suomi on mukana suunnittelemassa, harjoittelemassa ja rakentamassa sitä yhteistä puolustusta, johon myös oma turvallisuutemme nojaa. On tärkeää korostaa, että osallistuminen vahvistaa samalla kansallista puolustuskykyämme. Yhteensopivuus liittolaisten kanssa, tiedonvaihto ja yhteiset harjoitukset kehittävät Puolustusvoimien suorituskykyä tavalla, jota emme voisi saavuttaa yksin. Hallitus toimii tässä vastuullisesti, tasapainottaen kansallisen edun, liittolaisvelvoitteiden ja turvallisuuden kokonaisuuden. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Sarkkinen.

15.04 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen Nato-jäsenyys on ja sen tulee olla puolustuksellinen ratkaisu. Me myös tarvittaessa tuemme liittolaisiemme puolustautumista, mutta meidän ei tule tukea kansainvälisen oikeuden vastaisia toimia tai hyökkäysoperaatioita.

Trumpin hallinto ei ole hakenut kansainvälisten elinten hyväksyntää hyökkäykselleen Iraniin, ja on selvää, että operaatio on kansainvälisen oikeuden vastainen. Iranin sortohallinto ei ansaitse mitään tukea, mutta se ei oikeuta sotatoimia.

Nyt kun Trumpin hallinnon suunnitelmat Iranissa ovat menneet pieleen, öljyn hinta nousee ja kriisi on vaarassa laajeta ja pitkittyä, niin Trump vaatii Nato-liittolaisia osallistumaan sotkun siivoamiseen. Euroopan unionin tai Suomen ei tule sotkeutua Trumpin kansainvälisen oikeuden vastaiseen ja huonosti harkittuun sotaan Iranissa, ja se ei ole myöskään Naton asia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

15.05 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomessa käytävässä ydinaseita koskevassa keskustelussa ovat muun muassa keskustan puheenjohtaja Kaikkonen ja pääministeri Orpo esittäneet, että parlamentaarisesti yli hallitus—oppositio-rajojen kaikkien puolueiden kesken sovittaisiin, että rauhan aikana Suomi ei salli ydinaseita alueelleen. Julkisuudessa on puhuttu, että kyseessä olisi jokin julkilausuma. Mielestäni kyseessä ei olisi julkilausuma, vaan se, että hallitus selontekoon ottaisi tämän kannan ja viime kädessä eduskunta käsitellessään sitä valiokunnassa ja sitten täällä täysistunnossa eduskuntana sitoutuisi tähän näkemykseen. En ymmärrä, miksi tämä malli ei sovi sosiaalidemokraateille. Sen ymmärrän, että vasemmistolla ja vihreillä on tietysti tässä jo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

tain vastaan sanomista. Voisiko sosiaalidemokraateista joku selittää, miksei tämä puheena oleva malli teille sovi?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

15.06 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten ryhmäpuheenvuorossa sanoimme, turvallisuustilanteen muutos korostaa entisestään näitä selonteon aiheena olevia rauhan ajan yhteisiä puolustusharjoituksia. On erinomaisen tärkeää, että Suomi on tässä täyspainoisesti myös mukana.

Haluan nostaa yhden kohdan esille, josta vähemmän tässä puhuttiin: Nimenomaan Itämeren turvallisuus ja tässäkin mainittu painotus osallistua laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä ja myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilalla. Meillä on Itämerellä tilanne, jossa Venäjän aiheuttamat hybridiuhkat ovat todellisia ja niistä johtuu myös kriittisen infrastruktuurin turvallisuuden takaamisen tarve, mutta meillä on käsillämme myös ekokatastrofin riski, jos öljykuljetukset tuohon posahtavat, vahingossa tai jonkun toimenpiteen seurauksena. On erinomaisen hienoa, että Itämerellä on laivastoa, johon voimme monipuolisesti laskea myös rauhan aikana turvaa tuottavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Painotan tässä vaiheessa nyt niitä, jotka eivät vielä ole saaneet puheenvuoroa. Nimittäin ministeri joutuu lähtemään tuossa ennen puolta, ja hän vastaa sitten teille vielä. — Seuraavaksi edustaja Jäntti.

15.08 Aleks Jäntti kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pidän erittäin tärkeänä sitä, että eduskunnalla on keskeinen rooli, kun päätetään Suomen ulko- ja turvallisuus- sekä puolustuspolitiikan keskeisistä kysymyksistä. Sen sijaan on tilanteita, joissa nykyinen selontekoprosessi tuntuu tarpeettoman raskaalta. Hyvänä huonona esimerkkinä itselleni tulee mieleen viime syksyn selontekoprosessi, jossa päätettiin siitä, että Suomi nostaa Naton NSATU-operaatioon liittyvän henkilöstön määrää kuudesta kymmeneen tai peräti 15:een, mikäli tarvetta on. Aiemmin oli jo päätetty siitä, että Suomi tähän kyseiseen operaatioon osallistuu, ja se oli siis käynnissä oleva operaatio. Edelleen ainakin suomalaisten osalta toimittiin ainoastaan Naton jäsenmaissa, jotka eivät ole missään sodassa mukana. Minä kysynkin nyt puolustusministeriltä: onko käyty keskustelua siitä, että päätöksentekoprosessissa voitaisiin siirtyä vähän joustavampaan käytäntöön esimerkiksi tämmöisessä edellä kuvatussa tilanteessa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho.

15.09 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Usko Naton ydinpelotteeseen ja muutenkin USA:n ja Naton sotilasvoiman kaikkivoipuuteen, liittokunnan byrokratian erehtymättömyyteen, vaikuttaa Suomessa olevan suorastaan naiivi, etenkin kun esimerkit maailmalta kertovat jotain ihan muuta. Virheet sattuvat muille, riskit ovat muilla. Ydinaseiden tunnetut eksistentiaaliset uhkatkin sivuutetaan tässä peloteuskossa täydellisesti.

Kun hallitus esittää, että Suomen lainsäädännöstä tulisi kumota ydinaseiden kattava kielto, on perusteluksi julkisuudessa mainittu kaksi asiaa: Suomi on saanut jäsenyyden myötä lisää tietoa Naton ydinasesuunnittelusta, ja toisaalta Nato on modernisoimassa ydin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

pelotetta. Vaikka paine siis tulee Natosta, olisi Suomen täysivaltaisuuden piirissä ja sen suvereenisuuden ilmaus säilyttää nykyiseen lakiin perustuva täyskielto. Poistetaan kielto siten kokonaan tai muutetaan vain rauhan aikaa koskevaksi, tai jos tehdään sitoumus tai päätös, joka on lain tasoa alempi, käytännön ongelma Suomen turvallisuudelle on sama. Jos kattava kielto poistetaan laista, Suomen ydinaseettomuudesta ei enää voida olla varmoja. [Puhemies: Aika!] Tämä lisää uhkaa joutua ensi-iskun kohteeksi suurvaltojen konfliktissa. [Puhemies koputtaa] Ministeri Häkkänen, miten arvioitte Suomen ydinasepolitiikan muuttamisen riskejä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

15.10 **Jaana Strandman ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rauhan ajan tehtävien keskiössä ovat ennakointi, valmiuden ylläpito erityisesti reserviläisten toimesta, yhteistoimintakyvyn kehittäminen sekä liittolaisten välinen tiedonvaihto ja suunnittelu. Suomelle keskeistä on kyetä toimimaan saumattomasti liittolaisten kanssa. Tämä tarkoittaa muun muassa yhteisiä harjoituksia, tiedustelu- ja tilannekuvayhteistyötä, yhtenäistä puolustussuunnittelua sekä kokonaisturvallisuustavoitteita. Näin varmistetaan, että Suomi toimii osana suurempaa kokonaisuutta.

Historialliseen päämajakaupunki Mikkeliin sijoittuva Nato-alaesikunta vahvistaa Suomen roolia liittokunnan alueellisissa rakenteissa. Alaesikunta sijoittuu osaksi Suomen vaakaata turvallisuusarkkitehtuuria ja tukee koko Itämeren alueen puolustuksen suunnittelua. Samalla se vahvistaa Mikkelin asemaa turvallisuusosaamisen keskuksena ja luo tiiviitä yhteyksiä kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden välille.

Arvoisa ministeri, vierailin eilen Mikkelin Ihastjärven maanpuolustustalolla, jossa tehdään kansallisesti arvokasta maanpuolustustyötä reserviläisten toimesta ja lisäksi tärkeää drone-kehittelyä. Miten näette kansallisen drone-kehittämistyön osana Natoa?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Niemi.

15.12 **Veijo Niemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! UaV:n jäsenenä en kyllä todellakaan näe järkeväksi sitä perustetta, että Suomen Naton täysjäsenenä kuuluisi avustaa USA:ta Iraniin hyökkäämisessä. Ei se mahdu mihinkään artikloihin eikä mihinkään. Mutta millä tavalla te, arvoisa ministeri, näette sen tilanteen, että kuitenkin Suomella on hyvät välit USA:han? Presidenttien välillä on paljon yhteistoimintaa, ja meillä on kahdensivulinen DCA-sopimus. Saattaako tässä tulla sellainen tilanne, että pitäisi käydä pohtimassa sitä — ei tietenkään osallistuta mihinkään hyökkäykseen Iraniin — että myös Suomelle olisi iso etu siitä, jos me saataisiin se Hormuzinsalmi auki pidettyä, koska silloin taattaisiin myöskin täällä hieman halvemmat polttoaineiden hinnat? Elikkä voiko tässä tulla jonkunlainen apu kyseeseen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vielä edustaja Hänninen, vastauspuheenvuoro, ja sen jälkeen ministerille. Sitten ovat kaikki saaneet vähintään kerran puheenvuoron.

15.13 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyse ei ole vain siitä, että harjoittelun myötä opimme toimimaan yhdessä Nato-joukkojen kanssa. Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

osallistuminen osoittaa myös, että me kannamme oman osamme yhteisestä puolustuksesta koko liittokunnan alueella sekä vahvistamme Suomen ja koko Itämeren alueen turvallisuutta. Maareittien valvonta, miinantorjuntakyky ja strategisten kulkuyhteyksien suojaaminen ovat kriittisiä tehtäviä, joissa suomalaisella osaamisella on vahva rooli.

Mikä tärkeintä, tämä selonteko on myös realistinen. Se arvioi, ettei toimintaan kohdistu tällä hetkellä tavanomaista suurempia sotilaallisia uhkia, mutta muistuttaa, että turvallisuustilanne voi muuttua nopeasti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten ministeri, olkaa hyvä, enintään viisi minuuttia.

15.14 Puolustusministeri Antti Häkkinen: Arvoisa puhemies! Kiitos kaikille ryhmille. Siitä vallitsee laaja yhteinen käsitys, että Suomen tulee osallistua rauhanajan tehtäviin ottaen huomioon tietysti oma maantiede ja oman puolustuksen tarpeet. Samassa yhteydessä on huomioitava se, että myös me tällä hetkellä rakennamme rauhanajan tehtäväkokonaisuutta Suomen eli pohjoisen eteentyönnettyjen maavoimajoukkojen osalta, viemme eteenpäin tällä hetkellä neuvotteluja useiden maiden kanssa heidän joukkojensa määrittämisestä. Juuri eilen kävimme vierailulla suurella puolustusharjoituksella pohjoisessa, jossa myös Ranskan, Italian, USA:n ja brittien joukot olivat harjoittelemassa siellä metrin lumihangessa ja ottamassa tuntumaa, miltä se tuleva FLF-roolitus sitten ehkä maistuu. Se oli myös ensimmäinen suurempi harjoitus, jota Mikkelin esikunta nyt sitten johti, eli jatkossa suomalainen kenraali käytännössä kriisiaikana johtaa Naton maapuolustusta Skandinavian alueella. Eli se on hyvä. Me ollaan haluttu rakentaa se niin, että suomalaiset ovat päällikön paikalla myös siinä Naton kokonaismaanpuolustusjärjestelyssä, koska meillä on myös se paras tuntuma, miten tämä asia pitää hoitaa täällä.

Trumpin pyyntö Natolle: On päivänselvä asia, että Natossa käydään nyt kovaa keskustelua, ja myräkkä maailmanpolitiikassa on rantautunut aina aika ajoin myös Naton sisälle. Ei siitä pääse mihinkään. Suomelle Naton yhtenäisyys ja päättäväisyys on kriittisen tärkeää, ehkä jopa elintärkeää. Me tehdään kovasti töitä sen kanssa, että Nato pysyy päättävänä ja vahvana liittokuntana. Nämä pyynnöt eivät sinänsä liity Naton ydintehtäviin, enkä näe perustelluksi, että Nato lähtee näissä jotenkin aktivoitumaan, mutta sitten kun mennään itse asiaan, niin on päivänselvä, että tietyt kriittiset kauppareitit tai tässä tapauksessa energiahuollon reitit ovat myös Euroopan taloudelle, energialle, lannoitteiden saamiselle maatalouteen ja muihin kriittisen tärkeitä, jos me halutaan, että jotenkin yhteiskunnan olot eivät lähde käsistä niin bensapumpuilla kuin ruoan hinnassa tai monissa muissakin. Sen takia varmasti läntisen Euroopan suuremmat valtiot tällä hetkellä ihan vakavasti pohtivat, miten tätä asiaa voitaisiin järjestää. Siellä on aiemmin ollut EU-viittekehyksissä tiettyjä operaatioita, mutta tämä on selvästi vaarallisempi, joten tässä on pidättyväisyyttä sen takia monella maalla. Suomi katsoo ihan rauhassa, miten Euroopan maat toimivat, ja meidän resurssit ovat ensisijaisesti sidottuina Venäjän lähipiirin toimintoihin.

Rauhanajan tehtävistä on syntynyt erittäin merkittävää ja hyvää kokemusta. Olemme päässeet kehittämään yhteistoimintaa Meri- ja Ilmavoimien osalta, ja on havaittu, että meidän toimintomme ovat oikein laadukkaita ja hyviä.

Täällä on useampaan otteeseen mainittu tästä ydinenergialaista, joka ei suoraan tähän liity, mutta siinä mielessä se liittyy, että me tiedetään, että naapurimme valitettavasti on osoittanut Ukrainassa, että se voi ottaa mielivaltaisia sotilaallisia riskejä naapureitaan koh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

taan. Sen takia Naton perinteisen puolustuskyvyn ja ydinasesuojan muodostama ennakkopelote on äärimmäisen tärkeä, että niitä vahvistetaan määrätietoisesti koko liittokunnassa ja Suomen osalta. Niillä on tarkoitus estää ennalta Venäjän sotilaallisen voiman käyttö Nato-jäsenmaita kohtaan. Sen takia näitä esityksiä tehdään. Ne perustuvat Puolustusvoimien ja puolustusministeriön parhaiden asiantuntijoiden syvälliseen asiantuntemukseen ja suunnitteluun, eivät mihinkään yhtäkkisiin poliittisiin julkilausumiin puoluetoimistoilta tai muualta. Se esitys olisi tullut sieltä virkakunnalta minkä väriselle hallitukselle tahansa. Tähän palataan jäsentyneesti sitten lainvalmisteluprosessin yhteydessä.

Väylien kehittäminen on erittäin keskeinen kysymys meille. Olemme käytännössä kriisin aikana saari. Sen takia länsirannikon satamat, pohjoisen siltojen kestävyys, raideyhteydet ja Pohjola-yhteys ovat meille kriittisen tärkeitä, ja kulkureitit niin pohjoisessa Suomessa kuin aina Itä-Suomessa ovat meille todella tärkeitä tämän military mobilityn kokonaisuudessa. Pyrimme niissä huomioimaan aina myös teollisuuden ja elinkeinoelämän tietyt hyödyt.

Henkilöstön riittävyys näihin tehtäviin järjestyy nykyvolyyymissa, mutta tulevaisuudessa pitää arvioida yhä enemmän reserviläisten mahdollista palkkaamista sopimussotilaiksi. Vapaaehtoisia näihin yleensä löytyy kyllä ihan hyvinkin.

Sitten vielä edustajat Kokko ja Jäntti: Onko tämä liian raskas malli selontekoprosessiin? Meillä on tällä hetkellä käynnissä arviointityö, miten meidän kannattaa normalisoida valtioinstituutioiden päätöksentekomalleja Nato-aikaan, koska esimerkiksi tämä rauhanajan tehtäviin osallistuminen kuormittaa hallintokoneistoa pienillä virkamiesresursseilla. Siellä pyöritetään erittäin paljon paperia tavallaan vanhasta ja tutusta, normaalista asiasta. Tätä on syytä arvioida varmasti ensi vaalikaudella, kannattaako näissä ihan tavanomaisissa asioissa olla näin raskas prosessi, vaikkakin keskustelu on aina hyvästä.

Drone-kehittäminen osana Natoa: Me tehdään tällä hetkellä merkittävästi kotimaan puolustusteollisuuteen investointeja ja kannustetaan meidän yrityksiä pääsemään Naton kasvaviin puolustushankintamarkkinoihin mukaan. Esimerkiksi Mikkelissä tehtävä drone-kehittäminen on yksi hyvä esimerkki, että meillä on paljon tällaisia pysyviä, kasvavia yritysmahdollisuuksia tällä sektorilla. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Mennään puhujalistaan tässä vaiheessa, ja siellä on edustaja Hänninen.

15.20 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! On selvää, että Suomi osallistuu Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin myös vuonna 2027. Osallistuminen ei ole poikkeuksellista toimintaa, vaan osa vastuullisen liittolaismaan normaalia yhteistä varautumista ja puolustustoimintaa. Siihen, olemmeko mukana, ei ole vaihtoehtoa — me olemme mukana aktiivisena toimijana. Osallistuminen näihin tehtäviin on olennainen osa liittokunnan yhteisen pelotteen, valmiuden ja puolustuksen toimeenpanoa koko Nato-alueella. Harjoittelu ja yhteistoiminta on äärimmäisen tärkeä asia, koska vihollinen treenaa joka ainoa päivä. Valmistelujen ja varautumisen täytyy tapahtua syvän rauhantilan aikana. Jos ja kun vihollinen hyökkää, silloin on liian myöhäistä treenata.

Suomen panos keskittyy merelliseen turvallisuuteen pysyvän laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston kautta. Nämä tehtävät ovat konkreettinen tapa vahvistaa Itämeren alueen vakautta tilanteessa, jossa Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota ja sen seuraukset ovat muuttaneet koko Euroopan turvallisuusympäristöä pysyvästi. Nyt eduskunnalle an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

nettu selonteko korostaa, että juuri Itämeren ympäristöön kohdistuvat hybriditoiminnot ja kriittisiin rakenteisiin liittyvät riskit edellyttävät liittolaisten tiivistä yhteistyötä ja jatkuvaa valmiutta. Itämeren turvallisuus on Suomelle välttämättömyys tässä ajassa huoltovarmuutemme vuoksi. Siksi myös sen takaamiseksi Nato-yhteistyön on oltava sujuvaa ja huolellisesti harjoiteltua.

Arvoisa puhemies! Kyse ei ole vain siitä, että harjoittelun myötä opimme toimimaan yhdessä Naton joukkojen kanssa. Suomen osallistuminen osoittaa myös, että me kannamme oman osamme vastuusta yhteisestä puolustuksesta koko liittokunnan alueella sekä vahvistamme Suomen ja koko Itämeren alueen turvallisuutta. Merireittien valvonta, miinantorjuntakyky ja strategisten kulkuyhteyksien suojaaminen ovat kriittisiä tehtäviä, joissa suomalaisella osaamisella on vahva rooli.

Mikä tärkeintä, tämä selonteko on myös realistinen. Se arvioi, ettei toimintaan kohdistu tällä hetkellä tavanomaista suurempia sotilaallisia uhkia — vaikka se meidän uhkatila on nyt numerossa kolme, eli yhdestä viiteen — mutta se muistuttaa, että turvallisuustilanne voi muuttua. Tämän vuoksi myös vuoden 2027 osallistumisen kokonaisvahvuus, joka on yhteensä enintään 90 henkilöä kahdessa eri osastossa, on mittaluokaltaan kohtuullinen, ja silti sen vaikutus Itämeren vakauteen on merkittävä.

Arvoisa puhemies! Tämä selonteko osoittaa, että Suomi toimii liittolaisena johdonmukaisesti, ennakoivasti ja vastuullisesti. Me asetamme sotilaallisia kyvykkyyksiä liittokunnan käyttöön, mutta teemme sen tavalla, joka vahvistaa samalla Suomen omaa turvallisuutta. Tämä linja rakentaa turvallisempaa Itämerta, vakaampaa Eurooppaa ja vahvempaa Suomea. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

15.25 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme valtioneuvoston selontekoa eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin ensi vuonna.

Aivan ensiksi täytyy todeta, että Natoon liittyminen oli erittäin hyvä valinta Suomelta. Näemme edelleen neljän vuoden jälkeenkin, kuinka sota Euroopassa ja Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan jatkuu. Suomen sisäpolitiikkaa seuraamalla on toisinaan vaikeuksia pysyä positiivisella mielellä, mutta maanpuolustus on sellainen asia, joka yleensä jonkin verran yhdistää meitä suomalaisia, myös poliittisesti. Tällaisena aikana maanpuolustuksen arvon tulee ymmärtäneeksi aivan eri lailla, kun sota on niin lähellä ja muuallakin maailmalla myrskyää. Maanpuolustuksesta ei todella ole varaa nipistää tulevaisuudessaan.

Arvoisa puhemies! Kuten puolustusliiton jäsenenä tietysti kuuluukin, Suomi toimii aktiivisena liittolaisena ja osallistuu rauhan ajan tehtäviin myös ensi vuonna. Suomen panos keskittyy Merivoimiin sekä Itämeren turvallisuuden kehittämiseen. Suomen on tarkoitus ensi vuonna osallistua Naton pysyvän laivasto-osaston tehtäviin enintään 40 henkilöllä Naton merellisellä vastuualueella. Toiminta keskittyy pääasiassa Itämerelle, Pohjanmerelle ja Pohjois-Atlantille. Tehtäviin kuuluisivat esimerkiksi merivalvonta ja merireittien suojaaminen.

Puolustusvoimien aikomuksena on osallistua myös pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin yhteensä enintään 50 henkilöllä vuonna 27. Tehtäviin kuuluvat esimerkiksi merimiinojen raivaus, merivalvonta ja miinantorjuntakyvyn kehittäminen. Itämeri on strategisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

huomionarvoinen alue, sillä sen rannoilla on myös Venäjälle kuuluvia alueita. Alueen turvallisuus on tietenkin järkkynyt muiden sotatoimien seurauksena. Aluetta täytyykin pitää silmällä. Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin on osoitus lähialueemme turvallisuuden vastuunkannosta.

Arvoisa puhemies! Rauhan ajan tehtäviin osallistuminen on myös ulko- ja turvallisuuspoliittisten suhteiden vaalimista muihin liittolaisiimme. Samalla se näyttää vihamielisille maille, että seisomme yhdessä yhtenä rintamana puolustamassa meille kuuluvia alueita. Suomi tunnetaan maailmalla maana, joka hoitaa sille kuuluvat velvollisuudet, kuten on sovitettu. Siitä on syytä pitää kiinni. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

15.27 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on osa liittolaisena toimimista ja kansainvälistä puolustusyhteistyötä. Toiminta kattaa useita eri tehtäväkokonaisuuksia, mutta Suomen panos painottuu merelliseen toimintaympäristöön ja erityisesti lähialueiden turvallisuuteen.

Suomen turvallisuusympäristö on muuttunut merkittävästi, kun rajanaapurimme Venäjä jatkaa hyökkäyssotaa Ukrainassa. Tämä kehitys korostaa liittokunnan yhteisen puolustuksen, valmiuden ja yhteistyön merkitystä myös Suomen näkökulmasta. Suomen Nato-roolia vahvistavat myös kansalliset rakenteet. Mikkelissä toimiva Naton alaesikunta tukee liittokunnan suunnittelua ja johtamista, ja Rovaniemelle sijoittuvat maavoimajoukot ovat osa liittokunnan läsnäoloa Suomen alueella.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2027 Suomi osallistuu Naton pysyvän laivasto-osaston tehtäviin enintään 40 henkilöllä. Lisäksi Suomi osallistuu pysyvän miinantorjuntaosaston toimintaan 50 henkilöllä. Käytännössä tämä voi tarkoittaa osallistumista alusten miehistöihin, esikuntatehtäviin sekä erikoistuneisiin tehtäviin, kuten raivaajasukeltajatoimintaan. Tehtävät sisältävät merivalvontaa, merireittien turvaamista sekä merimiinojen raivaamista. Toiminta-alue ulottuu Itämereltä Pohjanmerelle ja edelleen Pohjois-Atlantille. Nämä merialueet ovat keskeisiä sekä kansainvälisen kaupan että alueellisen turvallisuuden näkökulmasta.

Naton pysyvät merivoimaosastot muodostavat keskeisen osan liittokunnan merellisestä valmiudesta. Ne ovat jatkuvassa käytössä ja mahdollistavat nopean reagoinnin erilaisiin tilanteisiin. Tarvittaessa ne voidaan liittää osaksi laajempia sotilaallisia kokonaisuuksia.

Osallistumiseen liittyy myös riskejä, jotka ovat pääosin samankaltaisia kuin muussa meripalveluksessa. Näitä ovat esimerkiksi vaativat sääolosuhteet, tapaturmat ja sairastumiset. Lisäksi toimintaan kohdistuu jatkuva tiedustelullinen kiinnostus.

Arvoisa puhemies! Osallistumisen kustannukset ovat arviolta 5,8 miljoonaa euroa, ja ne katetaan puolustusministeriön hallinnonalalta. Päätökset tehdään kansallisen lainsäädännön mukaisesti tasavallan presidentin päätöksellä valtioneuvoston esityksestä. Suomen osallistuminen jatkaa aiempien vuosien toimintaa, jossa Puolustusvoimat on ollut mukana Naton merivoimaosastoissa, ilmavalvonnassa ja muissa tehtävissä. Toiminta on vakiintunut osaksi normaalia puolustusyhteistyötä liittolaisten kanssa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Werning.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

15.30 **Paula Werning sd:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen Nato-jäsenyys tarkoittaa turvallisuutta, mutta se tarkoittaa myös vastuuta. Tämä selonteko koskee sitä, miten Suomi kantaa oman osuutensa liittokunnan yhteisestä puolustuksesta vuonna 2025. Kyse on Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävistä, siis siitä toiminnasta, joka on osa liittokunnan normaalia arkea. Näihin tehtäviin osallistumalla liittolaiset osoittavat käytännössä sitoutumisensa yhteiseen pelotteeseen ja yhteiseen puolustukseen.

Suomelle on tärkeää osoittaa tämä sitoutuminen konkreettisesti. Suomi osallistuu vuonna 2027 erityisesti Naton merellisiin tehtäviin, pysyviin laivasto- ja miinantorjuntaosastoihin. Toiminta painottuu Itämerelle, Pohjanmerelle ja Pohjois-Atlantille, mutta samalla Suomi toimii osana Naton 360 asteen turvallisuusajattelua koko liittokunnan alueella. Tämä on Suomen kokoon nähden merkittävä ja tarkoituksenmukainen panos.

Arvoisa puhemies! Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Samalla Itämeren alueen merkitys on korostunut entisestään. Alueella näkyvät yhä vahvemmin erilaiset hybridiuhat, kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat riskit, tiedustelu ja varjolaivaston toiminta. Näihin uhkiiin vastaaminen edellyttää liittolaisilta läsnäoloa, yhteistyötä ja valmiutta toimia yhdessä.

Suomen osallistuminen Naton merivoimaosastoihin on konkreettinen tapa vahvistaa Itämeren turvallisuutta. Samalla Suomi kantaa vastuuta myös Naton pohjoisen ulottuvuuden vakaudesta. On tärkeää nähdä, että tämä osallistuminen ei ole irrallinen toimi, vaan se on tätä meidän Nato-jäsenyyden toiminnan aikaista jatkumoa. Suomi on jo osallistunut Naton tehtäviin vuodesta 2024 lähtien, ja toiminnasta on tullut osa Puolustusvoimien täysin normaalia toimintaa.

Arvoisa puhemies! Selonteossa esitetty osallistuminen on mitoitettu oikein. Se vahvistaa Suomen asemaa luotettavana liittolaisena ja lisää yhteensopivuutta muiden Nato-maiden kanssa. Samalla osallistuminen sovitetaan yhteen kansallisen puolustuksen tarpeiden kanssa, ja tämä on äärettömän välttämätöntä. Suomi on Naton itäistä sivustaa, ja meidän roolimme on alueemme turvallisuuden tuottajana keskeinen koko liittokunnalle.

Puhemies! Naton uskottavuus rakentuu siitä, että jokainen jäsen osallistuu. Yhteinen puolustus ei ole vain sopimus paperilla, vaan se on juurikin sitä käytännön toimintaa, harjoittelua ja läsnäoloa. Tämä selonteko on osa tätä kokonaisuutta. Suomi toimii vastuullisesti, ennakoivasti ja yhdessä liittolaisten kanssa. Se on paras tapa vahvistaa sekä omaa että myös koko Euroopan ja Naton turvallisuutta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

15.34 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies, hyvät naiset ja miehet! Puolustusvoimien vuoden 26 sotilastiedustelun julkisen katsauksen mukaan Venäjän ja lännen pitkään jännitteiset ja Venäjän hyökkäyssodan äärimilleen kärjistämät suhteet jatkuvat erittäin heikkoina, ja Venäjä myös jatkaa laaja-alaista vaikuttamistaan Euroopassa. Vastakkainasettelu lännen kanssa näkyy yhä selvemmin Itämeren alueella, jossa jännitteet ovat lisääntyneet vuodesta 22 alkaen. Sotilastiedustelun julkisuuteen antamista tiedoista käy siis selvästi ilmi, että vaikeaan turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen ei ole luvassa nopeaa helpotusta. Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos onkin korostanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan jäsenmaissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Tähän liittyen käsittelemme valtioneuvoston selontekoa eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 27. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien tavoitteena on osoittaa muun muassa valmiutta, puolustuskykyä ja yhtenäisyyttä. Pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla.

Suomen puolustusvoimat on osallistunut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin varsinaisesti vuodesta 24 lähtien lähinnä Ilmavoimien ja Merivoimien panostuksin. Vuoden 26 osalta Puolustusvoimat jatkaa osallistumista merivoimaosastojen toimintaan.

Vuonna 27 Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua Naton merellisellä vastuualueella pysyvän laivasto-osaston ja pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin. Suomalaiset työskentelevät tehtävistä riippuen osastojen aluksilla, Katanpää-luokan miinanetsijäaluksella tai mahdollisesti Hamina-luokan ohjusveneellä. Näihin osallistuvien suomalaissotilaiden määrä olisi joitakin kymmeniä. Tehtäviä suorittavat Merivoimien alukset ovat aseistettuja. Osallistuminen on suunniteltu tehtäväksi palkatulla henkilöstöllä ja vapaaehtoisesti reservistä palkattavilla sopimussotilailta. Varusmiehiä ei siis tulla näissä tehtävissä näkemään. Asiasta kiinnostuville reserviläisille tehtävät tarjoavat mahdollisuuden kehittää omia sotilaallisia kykyjään.

Sen sijaan Ilmavoimia tai Maavoimia ei ole tarkoitus ensi vuonna hyödyntää Suomen ulkopuolella Naton rauhan ajan tehtävissä. Maavoimien osalta tarkoituksenmukaista on kuitenkin etenkin nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa itäisen sivustan jäsenmaana keskittää toiminta Suomen alueelle. Suunta on pikemminkin Suomeen päin. Naton rauhan ajan tehtäviä toteuttavia eteentyönnettyjä maavoimajoukkoja hyödynnetään Suomessa. Hiljattain kerrottiin Naton FLF-joukkojen esikunnan perustamisesta Rovaniemelle. Varsinaiset joukot ovat läsnä Suomen alueella harjoitusperusteisesti tai turvallisuustilanteen edellyttämällä tavalla. Joukkojen toimintaan Suomessa ovat ilmoittaneet osallistuvansa kehysvaltio Ruotsin lisäksi Iso-Britannia, Italia, Ranska sekä muut Pohjoismaat, Tanska, Norja ja Islanti.

Naton merivoimaosastoihin ei tällä hetkellä kohdistu niiden normaaliin toimintaan verrattuna poikkeavia uhkia. Turvallisuustilanteen muutokset ovat kuitenkin aina teoriassa mahdollisia. Silti ei ole mitään syytä liioitella uhkakuvia, vaan realistisesti tiedostaa ne.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi on hyvä ja syytä korostaa, että Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää joukko pois, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttäisi. Merivoimien osallistuminen kyseisiin Nato-tehtäviin ei siis vaaranna Suomen maanpuolustusta. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

15.39 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! USA:n rooli on tässä keskustelussa noussut joitakin kertoja esiin. On hyvä muistaa, että presidenttikausi USA:ssa on neljä vuotta ja USA ei ole pelkästään presidentti, vaan USA:ssa on vahvat instituutiot, vahva hallinto, jotka kestävät pomppuistakin menoa, ja tätä nykyistä presidentin kautta on kolmisen vuotta jäljellä. Näin ollen Nato-yhteistyötä pitää tarkastella pitemmällä aikavälillä kuin vain yhden presidenttikauden pituisena patkänä.

Sitten pelotteesta on puhuttu paljon, ja on sivuttu hieman tätä ydinenergialakia. Siinä on hyvä pohtia tilannetta Ukrainan näkökulmasta. 2014 Venäjä otti haltuunsa Krimin, ja 2022 alkoi laajamittainen, täysimittainen hyökkäys Ukrainaa vastaan. Näin jälkeinpäin voimme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

pohtia — tietysti varmaa vastausta saamatta — mikä olisi Venäjän toimintatapa ollut, mikäli Ukrainalla olisi ollut ydinasepelote. Puolustusministeri mainitsi, että Venäjä on valmis ottamaan äärimmäisiä riskejä, mutta taisi myös itsekin epäillä, että tuskin niin äärimmäistä, että hyökkäisi toista ydinasevaltiota vastaan. Tästä on kysymys, kun puhumme Suomen tulevista päätöksistä, ydinenergialaista ja pelotteesta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Zyskowicz.

15.40 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa rouva puhemies! Aivan aluksi: on helppo yhtyä edustaja Sarkkisen ja eräiden muiden edustajien kritiikkiin USA:n nykyisen ulkopoliittikan poukkoilevuudesta ja sanoisin myös epätarkoituksenmukaisuudesta.

Varsinaisesti palaan jo edellisessä puheenvuorossani esille ottamaani ajankohtaiseen ydinaseita koskevaan keskusteluun, jota parhaillaan Suomessa käydään:

Kerroin, että kun on puhuttu tästä yli hallitus—oppositio-rajan olevasta yhteisestä näkemyksestä siitä, että rauhan aikana Suomi ei salli ydinaseita alueellaan, niin ei ole kyse mistään julkilausumasta, kuten muistaakseni viimeksi eilen A-studiossa sanottiin. Kyse oli siis siitä, että vielä tässä keväällä tulevassa selonteossa hallitus omana kantanaan sitoutuisi tähän — ja nyt pääministeri on tänään vielä ilmoittanut, että tätä hallituksen selonteossa olevaa kantaa valmisteltaisiin parlamentaarisesti kaikkien puolueiden kesken — mutta kun sen jälkeenkin tämä selonteko tulee tänne eduskuntaan, todennäköisesti ulkoasiainvaliokuntaan ja ehkä myös puolustusvaliokuntaan, niin siinä yhteydessähän näissä valiokunnissa yli puoluerajojen voidaan yhdessä muotoilla se näkemys ja kanta, ja sitten kun mietintö tulee tänne suureen saliin, niin silloinhan koko eduskunta hyväksyessään mietinnön sitoutuu tähän kantaan. Näin ollen en voi ymmärtää sitä, mikä tässä mallissa on sellaista, jonka vuoksi sosiaalidemokraatit eivät tätä hyväksy. Hehän pääsisivät nyt pääministerin uuden aloitteen pohjalta muotoilemaan sitä hallituksen selonteossa olevaa kantaa ja viimeistään täällä eduskunnassa valiokunnassa muotoilemaan sitä valiokunnan ja sitä kautta sitten koko eduskunnan kantaa.

Kysyin edellisessä puheenvuorossani demareilta vastausta tähän, mikä tässä on vikana ja miksi he eivät tätä hyväksy, sillä tähän olisi aika lailla se pohjoismainen malli ja linja, mistä he ovat puhuneet. Huomasin, että edustaja Kiljunen olisi halunnut vastata, mutta hänellä ei ollut siihen mahdollisuutta, ja nyt täällä sosiaalidemokraattien edustus on kovin vähäinen — mutta nyt kun edustaja Kiljunen tulee saliin, niin ehkäpä häneltä kuulemme vastauksen. En ole aivan vakuuttunut, että se vastaus on sama kuin mikä olisi edustaja Kokon vastaus, koska huomasin nyt, että... — Ehkä jatkan pöntöstä, vaikka vain lyhyesti. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa rouva puhemies! Huomasin nyt, että Ilta-Sanomissa 15.3. SDP:n varapuheenjohtaja Razmyar on lausunut, että ”tämä pitää käydä läpi puolueiden kesken parlamentaarisesti neuvotellen”. No, juuri näin ovat muun muassa Kaikkonen ja pääministeri Orpo esittäneet tehtäväksi. Minä ymmärrän hyvin tämän opposition kritiikin tätä prosessia kohtaan, mutta nyt kun hallituksella on halu ja valmius ottaa oppositio mukaan tämän selonteon valmisteluun ja selonteon yhteydessä olevan yhteisen Suomen kannan valmisteluun ja kun, kuten kuvasin, tämä kanta tulee viime kädessä sitten valiokuntien kautta koko eduskunnan suureen saliin ja sitä kautta eduskunnan kannaksi, niin en ymmärrä, mikä tässä on, miksi tämä ei demareille käy.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Itse asiassa vetoan puheenjohtaja Lindtmaniin — ehkä edustaja Kiljuseen on vähän turha vedota — että tämä nyt esillä ollut toimintamalli kävisi sosiaalidemokraateille ja saataisiin täältä eduskunnasta mahdollisimman laaja yksituumaisuus tässä asiakokonaisuudessa. Ymmärrän, että tämä yksituumaisuus tuskin voi kattaa vasemmistoliittoa ja Suomen toiseksi vasemmistolaisinta puoluetta eli vihreitä, mutta toivon, että ainakin suurimmat oppositiopuolueet, kuten keskusta, johon uskon, ja myös demarit, kuten toivon, voisivat yhtyä tähän menettelyyn, jolloin me saisimme taas aikaiseksi sellaisen laajan yhteisymmärryksen, mitä tämän kaltaisissa asioissa Suomessa on totuttu noudattamaan ja mitä on hyvä tässäkin yhteydessä noudattaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — [Kimmo Kiljunen: Nimi mainittu!] — No niin, jos edustaja Kiljunen tässä nyt käyttää sen. Haluatteko käyttää tässä vastauspuheenvuoron? [Kimmo Kiljunen: Kyllä!] — Olkaa hyvä, ja sitten seuraavaksi edustaja Hoskonen.

15.46 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä todella tulin saliin, kun kuulin huoneessani, että edustaja Zyskowicz nosti uudemman kerran tämän kysymyksen siitä, voisimmeko löytää parlamentaarisen yhteisymmärryksen koskien tätä ydinenergialaissa olevaa ydinaseisiin liittyvää rajoitetta. Haluaisin omalta puoleltani sanoa, en tämänhetkiseen tilanteeseen liittyen, miten tässä nyt menetellään ja ei menetellä, vaan sen lähtökohdan, että kyllä, tuohan on järkevää silloin, kun me puhumme keskeisistä, suurista, strategisista asioista suomalaisessa yhteiskunnassa, että me löydämme yhteisymmärryksen. Siihen pohjautuu uskottava ulko- ja turvallisuuspolitiikka kaiken kaikkiaan.

Tämä on se tie, jota me olemme kulkeneet, ja tämä on se tie, kun se ei ole vienyt maaliin, että me nyt olemme tässä tilanteessa, edustaja Zyskowicz: Nato-sopimukseen liittyen me laitoimme yhteisenä kantana eduskunnan päätöksessä ja hallituksen esityksessä sen, että meillä on ydinenergialain 4 § voimassa. DCA-sopimus hyväksyttiin tässä salissa yksimielisesti — siinä olivat siis myöskin nämä kaksi muuta puoluetta, joihin te viittasitte, vihreät ja vasemmistoliitto, mukana — siitä lähtökohdasta, että sekä hallituksen esityksessä että eduskunnan päätöksessä on viittaus ydinenergialain 4 §:ään. Se on se sama malli, jolla Ruotsi sitoutui yhteispohjoismaiseen ydinaseettomuuteen: myöskin hallituksen esityksessä ja riksdagenin, valtiopäivien, päätöksessä on tämä sama referenssi. Me noudatimme samaa mallia DCA-sopimuksen osalta Suomessa ja Ruotsissa. Tanskassa ja Norjassahan se on laitettu itse siihen sopimukseen.

Me olemme tätä tietä nyt jo kulkeneet. Nyt kuitenkin yhtäkkiä teette esityksen ja lähette muuttamaan tätä käytännettä, ja sen vuoksi tässä on nyt paine todennäköisesti — minä en ota kantaa, mutta sen vuoksi tässä on paine — että se on kirjattava lakiin ja lakipäätöksellä edettävä. Oletan, että tämä on se tausta siellä. Halusin tätä selvittää teille.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistalle. Edustaja Hoskonen.

15.48 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! On aivan selvää, että Suomi osallistuu näihin nyt esitettyihin harjoituksiin. Totta kai Nato-jäsenmaan tulee osallistua Naton menoihin, niin kuin on sovittu. Siinä ei ole mitään outoa. Valmiuden ylläpitäminen, harjoitusten pitäminen ja nimenomaan Naton eri joukkojen saaminen yhteistoimintaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

mahdollisimman tehokkaasti... Kun Suomi on vielä täällä erittäin, sanotaanko, kriittisellä alueella, arktisen alueen koillisimmassa nurkassa, jolloin mielenkiinto itärajan takana kiinnittyy näihin alueihin aivan varmasti mahdollisimman paljon, niin tätäkin taustaa vasten meidän pitää harjoitella yhdessä, ja Suomeen näitä esikuntiakin on tullut. On aivan luonnollista, että tätä toimintaa jatketaan ja nimenomaan saavutetaan se hyvä tilanne, jossa uskottavuus puolustukselle vahvistuu koko ajan ja pelote on riittävän iso.

Mutta se, mistä minä olen erittäin huolissani ja mikä vaikuttaa muuten puolustuspolitiikkaan ja vaikuttaa meidän huoltovarmuuteen ja kaikkien suomalaisten elämään ja liittyy myös tähän sotilaalliseen aiheeseen, jota parhaillaan käsittelemme: Tämä Suomen talouden tilanne alkaa olla sellainen, että hurjailu näiden erilaisten ilmastohumppien perässä, kun luvut ovat ihan päin seinä ja miljardeja työnnetään rahaa semmoisiin, mitkä eivät ole totta... Kyllä kai kun veroja tai veroluonteisia maksuja maksetaan, niin oletetaan aina, että kaikki luvut ja siihen perustuvat laskelmat ovat oikeita, mutta ilmastopolitiikassa ei näin ole. Kyllä minä suuresti ja synkästi ihmettelen tämän rakkaan isänmaan tilannetta, millaiseksi me ollaan sitä ajettu näillä älyttömillä ilmastopoliittisilla ratkaisuilla. Jokainen voi tykönänsä miettiä, mitä tälle tulee tehdä, mutta sen me kaikki tiedämme aivan varmasti, tai on pakko tietää tässä vaiheessa, että tilanne on niin vakava, että nyt on leikit leikitty. Tämä vuosi varmaan vielä menee jotenkuten, mutta nykyisellä velanottovauhdilla ei varmasti kestä pitkään. Ajamme täysillä seinään, ja sitten meiltä ei kyllä kysellä, miten niitä rahoja käsitellään, mihin ne sijoitetaan.

Siinä tilanteessa maanpuolustuksen hoitaminen ja nimenomaan huoltovarmuuden hoitaminen... Kaikkiin näihin asioihin liittyy aina huoltovarmuus, pystymmekö me tälle maalle huolehtimaan kriisiaikana elintarvikkeet ja energiaa. Turvetta vihataan tässä maassa — se on melkein yhtä pyhä asia kuin joku uskonlahkon kriittinen oppi omaa katsomustaan puolustaville ihmisille. Meidän pitää nyt ruveta ajattelemaan suomalaisilla aivoilla ja lopettaa tämä turhanaikainen juoksu kaiken älyttömyyden perässä. Me emme pysty hoitamaan tällä hetkellä sitä huoltovarmuutta itsellemme.

Kuten monissa puheenvuoroissa tämän keskustelun aikana on tullut täysin selväksi, olemme erittäin vaikeassa tilanteessa täällä pohjoisessa Euroopassa ja koko maailmassa. Muutaman maailmanpoliittisen johtajan sekoilu tämän asian ympärillä on aiheuttanut sen, että tälläkin hetkellä käydään aktiivista sotaa kahdessa maassa, ja näihin maihin meiltä katsottuna ei ole pitkä matka. Tuntemattomassa sotilaassa muuan sotilas viittasi, että salamasota tulee äkkiä. Kun on salamasota, niin jos se on tullakseen, se tulee.

Arvoisa rouva puhemies! Toivon, että tulevissa keskusteluissa huomioidaan sekin, että nämä asiat pitää saada oikeaan mittakaavaan ja nimenomaan huoltovarmuus kuntoon ja kaikki turhat kustannukset pois. Muuten me emme selviä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

15.51 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Parlamentaarisesta keskustelusta on kaivattu, ja tietysti hivenen huolestuneena katselin tätä saliakin, kuinka vähän tähän parlamentaariseen keskusteluun väkeä osallistuu, tälläkään hetkellä ei edes kaikista puolueista, ja kuitenkin iso kysymys Naton rauhan ajan tehtävistä on tänään käsiteltyssä, eikä kellokaan vielä ole edes virastoajan loppumisessa.

Edustaja Zyskovicz nosti esille tämän ydinasekeskustelun. Yritimme SDP:n ryhmäpuhuja edustaja Kokolta tiedustella, mikä tässä ei kelpaa, kun hallitus on nyt tekemässä muu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

toksia, jotka tuovat meidät pohjoismaiselle linjalle, jossa ei rajoitteita ole laissa. No, olen kuullut, että sosiaalidemokraatit vertaavatkin nyt meitä Romaniaan. Onko se nyt sitten se viiteryhmä, jossa me haluamme olla? Ja ketkä tuntevat Romanian lainsäädännön, itse tunnen tältä osin, tietävät, että heidän ydinaselainsäädäntönsä on kyllä sellainen, että vaikka lakiin tämä on kirjattu, niin tosiasiallinen arki on Romaniassa aivan toisennäköistä.

Tänään pääministeri Petteri Orpo on Iltalehdessä todennut ydinaseista: ”Ei tule, ei sijoiteta, ei liikutella.” Ja MTV-kolmosella 7. maaliskuuta ex-pääministeri Sanna Marin totesi: ”Hallitus on oikeassa.” Eli pääministeri, jolla oli paras tieto, kun maamme vietiin Natoon, totesi tästä ydinasekysymyksestä, että hallitus on oikeassa.

Yritin edustaja Kokolta tiedustella, mikä tässä ei demareille tällä hetkellä käy, mutta kun edustaja Kokko ei nyt ole enää muiden työtehtävien takia salissa, niin kysyn edustaja Kiljuselta. Te äsken totesitte omassa puheenvuorossanne, että ”sen vuoksi”. Mihin viittasitte sanoilla ”sen vuoksi” — tähän prosessiin vai itse asiaan — kun te sanoitte, että sen vuoksi tämä pitää kirjata lakiin? Eli onko tässä ongelma nyt tämä prosessi, jossa te koette, että asiaa ei ole tarpeeksi parlamentaarisesti valmisteltu, kun sanoitte, että sen vuoksi pitää kirjata lakiin, vai onko se tämä itse asia? Eli teille ei kelpaa se malli, jota näyttävät nyt hallituspuolueet yksimielisesti tukevan? Myös keskusta on tullut samalle linjalle, mikä noudattelee tätä samaa tuttua, jonka pääministeri Orpo tänään Iltalehdessä totesi: Suomeen ei tule, Suomeen ei sijoiteta, Suomessa ei liikutella ydinaseita rauhan aikana. Miksi tämä pohjoismainen linja, edustaja Kiljunen, ei tämän päivän demareille kelpaa? Marinille näyttäisi kelpaavan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli.

15.54 Pauli Kiuru kok: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kiljunen luetteli näitä asioita, joista on ollut sangen suuri yksituumaisuus eduskunnassa. Näinhän se on. Siellä on DCA-sopimus. Natoon liittyminen tapahtui sangen suurella enemmistöllä. Tiedustelulait edellyttivät viiden kuudesosan enemmistöä, koska niissä tehtiin perustuslakiin muutoksia, ja se enemmistö löytyi. Maamiinapäätöskin syntyi varsin isolla enemmistöllä. Ja nyt sitten meillä on tämä ydinenergialaki tulossa.

Kuten edustaja Heinonen tuossa edellä mainitsi, toki kaikissa asioissa pitää erottaa kaksi asiaa: itse prosessi ja sitten varsinainen sisältö. Olen täsmälleen samaa mieltä kuin varmaan valtaosa meistä, että laaja, syvälinen keskustelu on aiheellista ja se palaute, mikä oppositiolta on tullut prosessista, on kuunneltava. Kyllä minä ymmärrän sen, että prosessitakin voidaan aivan perusteellisesti olla pahoillaan — siitä, miten se on mennyt.

Kiitänkin keskustaa maltillisesta, rauhallisesta ulostulosta. Vaikka sanoitte, että prosessi ei teitä nyt aivan täysin miellyttänyt, niin sanoitte, että perehdytte asiaan, keskustelette keskenänne, mietitte, mikä on parasta, ja keskitytte sen jälkeen sisältöön. Kritiikki prosessista on otettu vastaan, mutta kiitollisuudella totean, että sisältö meni kuitenkin tämän prosessin edelle.

Meillä on tässä kaikilla oppimista. Oma toiveeni on, että mahdollisimman suuri enemmistö tähän ydinenergialakiinkin aikanaan löytyy. Meillä on tässä kolmisen kuukautta aikaa sitä käsitellä, ja tässä on ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon päivitys tulossa käsittelemään. Valiokunnat saavat siitä keskustella, sali saa keskustella, eli mahdollisuuksia mielipiteiden vaihdolle ja asiantuntijoiden kuulemisille on kyllä runsaasti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen. Sitten hiljalleen rupeamme vaihtamaan aihetta, koska noin kaksi tuntia alkaa olla täynnä.

15.57 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Tärkeätä keskustelua olette käyneet ja olemme käyneet tänään täällä, ja nyt olemme puhuneet isoista asioista: Nato-jäsenyydestämme ja osallistumisestamme rauhan ajan toimintoihin, jotka tässä nauttivat yksimielisyyttä ja yhteisymmärrystä siltä osin. Debattia on syntynyt nyt vähän toisesta asiasta, joka itse tässä selonteossa ei ollut esillä mutta joka on vahvasti nyt ilmassa, ja se johtuu tietysti hallituksen esityksestä siltä osin, että ydinenergialakia lähdetäänkin muuttamaan sen 4 §:n osalta, toisin kuin tähän asti on annettu ymmärtää. Tähän asti tässä salissa hallitus on esiintynyt koko ajan sillä tavalla, että ydinenergialaki on TEMin valmistelussa ja siinä ei ole turvallisuuspoliittisia tavoitteita olemassa ollut. Tämän on muun muassa ulkoministeri tästä pöntöstä sanonut silloin, kun tätä asiaa on kysytty ja tiedusteltu matkan varrella. Nyt yhtäkkiä olemme tämän ydinenergialain 4 §:n kanssa tekemisissä, ja miksi se herättää niin paljon tunteitakin ja järkiargumentteja, johtuu siitä, että tässä tavallaan koetaan, että kun me olemme yhteisymmärrystä pyrkineet rakentamaan puolueiden ylitse tässä eduskunnassa, yhtäkkiä sitä yhteisymmärrystä, joka on löydetty, ei kunnioiteta vaan lähdetäänkin vääntämään aivan täysin toiseen kulmaan asetelma, joka on nyt sitten täysin yllättävä meille kaikille, ja sen takia se on äärimmäisen kriittinen ja iso asia.

Kannattaa muistaa muun muassa presidentti Sauli Niinistön sanat, kun hän moneen kertaan totesi tällä tavalla: Koskaan ydinaseista puhuttaessa Suomi ei ole subjekti, päätöksentekijä. Me olemme vain objekti. Eurooppa ei ole subjekti vaan objekti. Tämä on ihan lähtökohta silloin, kun ydinaseista puhutaan. Se on täysin erillinen asejärjestelmä jo tuomio-päiväaseena. Niillä mailla, joilla on ydinaseita, se on täydellisesti kansallisessa päätöksenteossa. Natolla ei ole mitään tekemistä siinä asiassa, kun päätetään ydinaseiden käytöstä. Eri asia on tämä pelote, joka on ikään kuin lainaksi annettu, mutta kuten Jaakko Itoniemi muistelmissaan selkeästi sanoi, ei ole olemassa sellaista suurvaltaa tai pienempäkään valtaa, joka asettaisi oman kansallisen olemassaolonsa vaaran alaiseksi jonkun reuna-alueen, jonkun muun maan vuoksi. Tässä tilanteessa sitten, kun tullaan siihen pisteeseen, siihen kriittisimpään pisteeseen, ainoat päätöksentekijät, jotka kantavat Suomen turvallisuudesta huolta, ovat suomalaiset päätöksentekijät. Aivan turha puhua, niin kuin Jaakko Itoniemi sanoi, että tämä sateenvarjo olisi jotakin muuta kuin illuusio silloin, kun se hetki tulee, kun puhutaan käyttämisestä. Tämä kannattaa pitää nyt koko ajan mielessä, mistä asejärjestelmistä me puhumme ja mikä niiden luonne on.

Nyt sitten näihin sopimuksiin, mitä tässä on matkan varrella tehty, ja siihen, mistä syystä voidaan kokea hieman pettymystä siihen, että kun konsensusta on yhdessä haettu ja se on löydetty, niin me emme voikaan toimia sen mukaisesti. Kun Suomi liittyi Natoon, tässä salissa oli iso yhteinen ymmärrys siitä, että me liityimme Pohjoismaana sinne. Kieltämättä on täysin selvä asia, että yksikään Natoon liittynyt maa ei ole asettanut mitään rajoitteita allekirjoittaessaan Washingtonin sopimuksen. Jokaisella maalla, erityisesti ydinaseiden osalta, on aivan oma politiikkansa. Naton päämajassa Nuclear Planning Groupin johto toteaa meille aivan avoimesti, että ei ole olemassa yhtä Nato-ydinasepolitiikkaa. On 32 erilaista Naton ydinasepolitiikkaa. Jokaisella jäsenmaalla on oma lähestymistapansa Natoon. En rupea tässä luettelemaan, miten ne maat eroavat toisistaan. Joillakin ydinaseettomuus on perustuslaissa, joillakin se liittyy siihen, etteivät ne osallistu harjoitustoimintaan ollenkaan ydinaseiden osalta, jotkut osallistuvat ydinasekokouksiin tarkkailijoina ja niin edelleen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2026 vp

Tässä on laaja kirjo. Joillakin mailla on sitten näitä ydinaseita, kolmella maalla, ja viidellä maalla on sijoitettu näitä taktisia ydinaseita: 200 kappaletta on Euroopassa viidessä eri maassa. Eli näillä mailla on hyvin erilaisia lähestymistapoja tässä.

Pohjoismainen malli oli se, mihin me ankkuroimme Suomea itsemme, ja sen ytimessä oli ydinaseettomuus. Kyllä, ydinaseettomuus rauhan aikana on se, mitä Nato-jäsenyyden alkuvaiheessa sekä Norja että Tanska eivät laittaneet omiin jäsenyysehtoihinsa mutta sen edellytyksiin, ja se on vaikuttanut koko ajan Naton puolustussuunnitteluun Pohjolassa. Ruotsi on yhtynyt tähän pohjoismaiseen kantaan muun muassa DCA-sopimuksessa ja Nato-sopimuksessa, kuten sanottu, valtiopäiväpäätöksessä ja hallituksen esityksessä silloin. Islanti on armeijaton maa, ja sillä on lakiin kirjattu ydinaseettomuus yhtä lailla. Ja Suomi: Suomella on voimassa vuodelta 87 oleva ydinenergialain 4 §, jonka mukaan, kuten jo kaikki tiedämme, täällä ei ole ydinaseille tilaa. Se on se lähtökohta, ja Koiviston linjaus, kuten jo totesin aikaisemmin, liittyy YYA-sopimukseen ja siihen mahdolliseen tilanteeseen, että Venäjä käyttäisikin Suomen aluetta omassa ydinasepolitiikassaan, sen astinlautana. Ja sitten toisaalta oli se kommentti, että jos täällä olisi ydinaseita, niin me olisimme ennakoiskujen kohde, koska me olemme rajamaa. Nämä olivat Koiviston perusteet sille laille.

Tällä pohjalla me olemme menneet, ja nämä kirjaukset me teimme liittyessämme Natoon yhdessä täällä. [Puhemies koputtaa] Se tuli meidän pöytäkirjoihin, ja samoin DCA-sopimuksessa se on olennainen ehto, että me saimme konsensuksen tässä salissa. Nyt olemme yhtäkkiä tilanteessa, että onkin purkautunut tämä asetelma. Sen takia tästä keskustellaan näin kuin keskustellaan.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.